Registered No. M. 1118. Post Box No. 212. Tel phone No. 544.

ఆంధ్రపత్రిక

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 8. సంపుటము. ౮ | చెన్నపట్టణము 1921 వ సం॥ డిశంబరు నెల 9 తేది శుక్రవారము దుర్మతి నామ సంవత్సర మార్గశిర మాస శుద్ధ నవమి. | No. 207 సంచిక ౨౦౭

ప్రస్తుతము మా గోదాములందుండు బండారమునుండి తక్షణమే

సరఫరా చేయగలము

మాకు వ్రాయుడు, తంతికొట్టుడు, లేక టెలిఫోను చేయుడు,

మాఆఫీసుకు నేకలో వచ్చి మాతోకలసి మాట్లాడుడు

బాయిలర్లు,
పోర్టబుల్సు, ఆవిరిఎంజినులు,
సంపూర్ణమైన ఆవిరి సాధనయంత్రములు, ఆవిరి,
సెంట్రిఫూగల్ పంపులు, రోడ్ రోలర్లు, సూనెట్రాక్టరులు,
ప్రశస్తమైన ఎంగల్ బర్గ రైస్ మెషినరి, పిండియంత్రములు, డిస్
ఇంటిగ్రేటరులు, బ్లాక్‌స్టోను నూనె ఎంజినులు, పుల్లీలు, ల్యూబ్రిగేటింగునూనెలు, ప్లమ్మర్
బ్లాకులు, బెల్టింగునూనెలు మున్నగునవి
మావద్ద సిద్ధముగానున్నవి.

ఫోను నెం 108

తంతివిలాసము, ఎంజిను మద్రాసు

నెం 9, సెకండు లైనుబీచ్,

మార్షల్ సన్సు అండు కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

ఇంజినీరులు

కలకత్తా · మదరాసు · బెజవాడ

బొంబాయి · లాహోరు · తంజావూరు

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధికెక్కినది. ఇతర వివిధమైన నొప్పులను కూడ మా అమృతాంజనమును వ్రాసి నంత మాత్రమున నయమగును. సులభ వెల 0-10-0 అణాలు

మోహినికైలము
సీసా 1-కి 0-12-0

తామరతైలము
డబ్బి 1-కి 0-6-0

దంతధావన పొడి
డబ్బి 1-కి 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,
బొంబాయి - మదరాసు.

వనౌషధిసరసపరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క అపరిశుద్ధతను పోగొట్టు టయందు పేరెన్నిక గాంచినది. ధర 1. 10. 0

ఇండియా సిలోనులందు ఎచ్చటికైనను తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకముగా పంపబడును. (2978)

విలాసము వి. డి. సావంత్.

నెం 144 ఘనవాడీ బొంబాయి.

కావలెను

మా జగత్ప్రసిద్ధి చెందిన పుష్టి నిచ్చు నట్టి మదనమంజరి మాత్రలను విక్రయించుటకు కన్వాసర్లు, ఏజంట్లు కావలెను.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,
27, చీనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

ఆరోగ్యములకు గాను

మీరు— 219

తక్షణమే

వ్రాసిన తపాలా ఖర్చులు కూడను అపేక్షించక ఇప్పుడే మీకు ఒక ప్రతి "కామశాస్త్రము" పంపెదము.

త్వరపడుడు!

వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ,
ఆతంకనిగ్రహ ఔషధశాలయము, 25, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఆంధ్ర గ్రంథాలయ ప్రెస్, లిమిటెడ్, బెజవాడ.

(౧౯౧౩-వ సంవత్సరం ఇండియన్ కంపెనీల ఆక్టు క్రింద రిజిష్టరు చేయబడినది.) (3108)

మూలధనము రు ౩,౦౦,౦౦౦ ప్రస్తుతము వసూలు చేయు ధనము రు ౧,౦౦,౦౦౦

భాగము ౧-కి రు ౨౫ లు చొప్పున ౧౨,౦౦౦ భాగములు. భాగముల సొమ్మును దరఖాస్తుతో రు ౫ లు;

అలాటుమెంటు అయినప్పుడు రు ౫ లు; మిగిలిన సొమ్ము ఒక్కొక్క మాసమునకు తక్కువ కాని వ్యవధిగల 3 వాయిదాలలో ఇయ్యవలయును.

ఆంధ్రదేశాభ్యుదయమునకు అత్యంతావశ్యకము లగు గ్రంథములను, పటములను, పాఠశాలలకు ఆవశ్యకము లగు పుస్తకములను ప్రకటించి, ఆంధ్రదేశమునకు వన్నె దెచ్చును. అచ్చువేయు వారికిని, గ్రంథకర్తలకును మిక్కిలి సహకారి. పెట్టుబడిదారులకు మిక్కిలి లాభకరము.

ఇదివరకే పనిచేయుచున్న ముద్రణాలయమును తీసికొని కంపెనీ తరఫున పని ప్రారంభింపబడి యున్నది.

అందుచేత మొదటిసంవత్సరము నుండియు లాభము పంచిపెట్టుటకు వీలుగ నుండును.

ఇతర వివరములకు ప్రోస్పెక్టస్ మొదలగువానికి ఇట్లు వ్రాయవలెను: అయ్యంకి వేంకటరమణయ్య, మేనేజింగు డైరెక్టరు.

నోటీసు.

ఇన్‌కంటాక్సు అస్సెసీల సహాయముకొరకు ఏర్పరుపబడిన

ఏజెన్సి

42, రాయపేట్ట హైరోడ్, మైలాపూరు మద్రాసు

పై పన్నుకు సంబంధము కలిగినవారలలో ఎవరికైనను మా సహాయము కోరువారలకు డి ఫారము తయారుచేసి యిచ్చుటకును, విధింపబడిన పన్ను జాస్తిఅని అస్సెసికి తోచు నెడల ఆక్షేపణ లేక అజెక్షన్ పిటిషన్ వ్రాసియిచ్చుటకును అప్పీలు పిటిషన్, గవర్న మెంటు మెమోరియలు తయారుచేసి యిచ్చి కాలాతీతము కాకమునుపు దాఖలు చేయించుటయే కాక వారికి గల సంశయములను తీర్చి వారి వారి పనుల ననుసరించి ఫీను పుచ్చుకొని, చట్టమును అనుసరించి పనుల అస్సెసీలను వెంపర్చి యిప్పింపబడును. (8 27)

మలయచందనము.

గనేరియా అను సెగరోగమునకు ఔషధము.

పథ్యములేదు. పితీకారితో పనిలేదు ఎటువంటి తెలుపుకచ్చు, అను మూడు విధముల సెగరోగమును మూడు పూటలలో మాన్పును. స్త్రీల కుసుమ వ్యాధులకు కూడ ఇది రామౌషధము.

డబ్బీ 1-కి వెల 2-4-0

1 చండిక (మలయచందనమున కనుపానము) బాస్సు 8-0-0

శ్రీ ప్రసాద వారి పంచాంగము

దుందుభి సంవత్సర పంచాంగము అచ్చులో నున్నది.

మా పంచాంగముయొక్క ఘనత అందరు ఎరిగినదే.

ప్రతి 1-కి 0-2-6; నాలుగుప్రతులకు తక్కువ వీ.పీ. చేయము.

ఒకటి కావలయువారు 0-4-0 పోస్టుచీట్లు పంపవలెను.

12 ప్రతులకు ఒకప్రతి ఉచితము. త్వరపడకున్న దొరకవు.

గంధ్యఫార్మసీ, రాయవరం, (గోదావరి

ఆమ్లకము (1842)

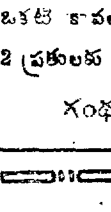

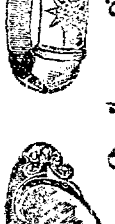

బంగారు, వెండి, రత్నముల నగలును, యితరవస్తువులును, వాపసు ఇచ్చిన పుచ్చుకొని పైకము యివ్వబడును

ఉమ్మిడి - రామయ్యశెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెని,

25, చైనాబజార్ రోడ్, మదరాస్

నగలు నాణ్యముగాను భూచీతోడను సరియైన ధరలకు తయారుచేసి విక్రయించుట కుంచబడును. తయారున లేనివాటిని అతి శీఘ్రముగ ఆర్డరు మీరకు తయారుచేసి యివ్వబడును. ఒకసారి ఆర్డరు యిచ్చి నగలు తయారు చేసికొన్న వారివలన మానమ్మకము తెలిసికొనవచ్చును.

వింతలు విశేషములు

అంగారకగ్రహమా?

అంగారక గ్రహమును (మార్సు) గాంచుటకు జ్యోతిశ్శాస్త్రజ్ఞులు ఎంతయో ప్రయత్నించుచున్నారనువిషయము ఆంధ్ర పత్రికా పాఠకు లెల్లరకును దెలిసిన విషయమేగదా! ఈ గ్రహము 1924 సం॥న భూమి కతిసమీపముగ ప్రయాణము చేయునను విషయమును శాస్త్రకారు లెల్లరును తమపరిశోధన లవలన నంగీకరించియున్నారు. ఆసమయమున ఈ అంగారక గ్రహవిషయమున నూతన విషయములను గాంచుటకు హార్వర్డు విశ్వవిద్యాలయమునందలి జ్యోతిశ్శాస్త్రశాఖాధ్యక్షులు ప్రొఫెసరు టాడు గారు గొప్ప టెలస్కోపు (దూరదృష్టి యంత్రము)ను నిర్మించుచున్నారు. ఈయంత్రముద్వారా అంగారక గ్రహమును చూచిన అది మనకు రెండు మైళ్లదూరముననే యున్నటులగాన్పించగలదు. ఈయంత్రమునకు గొప్పఅద్దమొకటి కావలసి యున్నది. దీనిచుట్టుకొలత 24 అడుగు లుండవలయునట. దీనిని తయారుచేయుటకు గాను ఈ ప్రొఫెసరుగారు అద్దములను చేయు యంత్రాగారములకనేకములకు వ్రాసినారు. కాని దానిని నిర్మించుటకు తమవలన సాధ్యపడ దని వారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరట. దీనికి ప్రొఫెసరుగారు లేమాత్రము నిరుత్సాహపడక తానే తనయంత్రమునకు కావలసినసామగ్రిని నిర్మించుకొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారట. ఒక పెద్దగిన్నెలో పాదరసము పోసి దానిని గుండ్రముగా తిరుగునటులు కొన్నియంత్రముల సహాయమున చేయునట. చక్రాకారముగ అటులు గిన్నె తిరుగుచుండిన, లోని పాదరసము ఒకవిధముగ అద్దపురూపమును దాల్చును. దీని సహాయముననే ఈ ప్రొఫెసరు గారు అంగారక గ్రహమును పరీక్షింప బోవుచున్నాడట.

కుర్రవాండ్ర ప్రతిజ్ఞ

ఇంగ్లండు దేశమునందలి జానపద విద్యాలయ సంఘమువారు ఈ క్రిందికుర్రవాండ్ర ప్రతిజ్ఞాపత్రమును నానాదేశములకు పంపుచున్నారు. యార్కుషైరులో 10 వేలమంది పిల్లవాండ్రు ఈ ప్రతిజ్ఞప్రకారము నడచుకొనుచు ఆరాష్ట్రమున కెంతయో కీర్తి నాపాదించుచున్నారు.

ఆప్రతిజ్ఞ నిందు ప్రచురించుచున్నాము.

1. పక్షులగూండ్లను నేను ధ్వంసము చేయననియు పక్షుల గ్రుడ్లను నేను తీయను. వేళ్లతో ఎట్టిలేతచెట్టును గాని తీసివేయననియు, జంతువులకు, వృక్షములకు, పూలకు నేను ఏవిధముగనైనను హానిచేయననియు ఇందుమూలమున వాగ్దత్తము చేయుచున్నాను.

2. సంవత్సరమున కొకసారియైన నేను ఈప్రాంతము చుట్టును విత్తులను చల్లెద ననియు, లేదా చెట్ల నాటెదననియు ఇందుమూలకముగా వాగ్దత్తము చేయుచున్నాను.

3. పొలములలోను బజారువీధులలోను సందుగొందులలోను తటాకములలోను కాగితపు ముక్కలనుగాని అద్దపుపింగాణిముక్కలనుగాని సత్తుడబ్బాల రేకులగాని ఇతర మాలిన్యపదార్థముల నేనినిగాని నేను పడవేయ నని వాగ్దత్తము చేయుచున్నాను.

4. నేను నివసించు ఇంటిని, నేను చదువుకొను విద్యాలయమును ఆరోగ్యప్రదముగను అందముగను ఉంచుటకు సర్వదా ప్రయత్నించెద ’ని ఇందుమూలకముగా వాగ్దత్తము చేయుచున్నాను.

ఈ ప్రతిజ్ఞ ఇంగ్లాండు దేశమునకు సంబంధించినను మనము సైతము మనదేశపరిస్థితుల ననుసరించి కొద్దిగమార్పుచేసి మన కుర్రవాండ్రచేత కార్యరూపమున బెట్టించిన నెంతయో లాభముచేసినవార మగుదుము కదా! మనదేశమందలి విద్యా సమస్యలపట్ల శ్రద్ధపుచ్చుకొను మహనీయులు ఈ విషయమును ఆలోచించి, తగిన విధముగ పనిచేయుదురుగా!

రాజకీయ గ్రంథములు

1.	భారతవస్తు పరిశ్రమల చరిత్ర	0	8	0
2.	స్వతంత్రజీవనము (సుధాకరుడు)	0	8	0
3.	స్వరాజ్యరథము (నాటకము)	0	8	0
4.	భారతస్వాతంత్ర్యము (ఆంధ్రదాసు)	0	6	0
5.	మహాత్ముని జీవితచరిత్ర	0	4	0
6	అరవింద యోగుని జీవితము	0	5	0
7.	మహమ్మదాలి జీవితము	0	2	0
8	శాసన తిరస్కారము (థోరో)	0	2	0
9	గాంధిగారి హైందవస్వరాజము	0	8	0
10.	తిలకు మహారాజుని శతకము	0	4	0
11.	ఆంధ్రమాత (నాటకము)	1	0	0
12.	భారతోద్బోధము (పద్యావళి)	0	4	0
13	రాటపుసందేశము (సరళాదేవి)	0	1	6
14.	పంజాబువధలు	0	3	0
15	మహాత్ముని యుపదేశములు	0	12	0
16.	మూర్ఖరాజు (గాంధి)	0	4	0
17.	నీతిశాస్త్రము (గాంధి)	0	4	0
18	స్వాతంత్ర్యసందేశము (వస్వాని)	0	6	0
19.	గాంధిమహోదయము	0	8	0
20	గుంటూరు గోష్ఠి	0	3	0
21.	స్వరాజ్యలక్ష్మీవ్రతము	0	10	0
22.	కలియుగప్రహ్లాద	0	10	0
23.	స్వరాజ్యసమస్య	0	4	0
24.	గాంధివిజయము	0	12	0
25.	గాంధి సంపూర్ణజీవితము	1	8	0

ఉపేంద్ర ప్రచురణాలయము,

17, నారాయణ మొదలివీధి, మదరాసు

ముఖ్యగమనింపు.

యోగ్యతాపత్రములు 2942

(6) కాశీపట్టణమందుండు దుర్గా మెడికల్ హాలువారి టానిక్ గుళికలను సేవించుటవలన రాజకిషోరు అను నాస్నేహితుడు నపుంసకత్వము లేక సుఖముగా నున్నాడు. అతడు 6 సం॥రములనుండి బాధపడుచుండెను. ఇప్పుడు అతను చాలా సుఖముగా నున్నాడని చెప్పుటకు మిక్కిలి సంతసించుచున్నాను.

డేరాఢూన్ }
28-8-19 } బ్రిజ్ కిషోర్

అఖిల మహారాష్ట్ర సమావేశము.

నిజసందర్భములు

బొంబాయి క్రానికిల్ పత్రికా స్వకీయవిలేఖకుడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

ఇండియాలోని మహారాష్ట్రము మాటాడు రాష్ట్రముల కాంగ్రెసుసంఘముల ప్రతినిధులంతయును అకోలాలో సమావేశమైరి. అప్పుడు వారంతయును గాంధిమహాత్ముని కార్యక్రమము నుండి భిన్నమార్గముల బోవుటకై తీర్మానించుకొనిరి. అందుగమనించవలసిన విషయము లనేకములు గలవు. మహారాష్ట్రభాష మాటాడురాష్ట్రములు, మహారాష్ట్రము, బీరారు, బొంబాయి. కాంగ్రెసు విభజనలో బొంబాయి ప్రత్యేకరాష్ట్రముగ చేర్పడినది. వీనికి మధ్యరాష్ట్రములలోను, కర్నాటకములోను మహారాష్ట్రము మాటాడు భాగములు చేర్పబడినవి. మొన్న మొన్ననే బయల్వెడలిన కేసరి పత్రికలో తప్ప, అందఱికిని తెలియునట్టుల యీసభవిషయమై ప్రకటనమే లేదు. ఈసభకువచ్చిన ప్రతినిధులలో చాలమందికి ఎందుకు సమావేశమైరో గూడ తెలియదు. ఇది యేసంఘముయొక్క మాన్యముక్రిందనైనను గూడుటలేదు. ప్రతినిధులకు సమ్మానసంఘమువారు చర్చనీయాంశముల తెలుపుటయైన లేదు.

సమావేశకారణము

మహారాష్ట్ర రాజకీయవేత్తలు కొందఱు గాంధికార్యక్రమమును విముఖత్వముతో చూచుచుండిరి. తత్ఫలితముగనే సమావేశము జరిగెనని సర్వజనవిదితమే. గాంధికార్యక్రమములో శాసనసభలబహిష్కారమును గూర్చి కలకత్తా స్పెషల్ కాంగ్రెసు జరిగినప్పటినుండియు, మహారాష్ట్ర వార్తాపత్రికలలో తీవ్రవిమర్శనములు జరుగుచుండెను. మధ్యరాష్ట్రములలోను, బీరారులోను, ఉపన్యాసపూర్వకముగ తీవ్రవిమర్శనములు జరిగెను. తిలకు జాతీయవాదు లగు అసహాయోద్యమనాయకులు ప్రభుత్వనిర్బంధములకు విరుద్ధముగ నాందోళనము చేయుచున్నను, కాలేజీ శాసనసభలలో ప్రవేశించినచో మంచిపట్టు చిక్కునని విశ్వసించియున్నారు. మధ్య రాష్ట్రములలోను, బీరారులోను, బ్రాహ్మణప్రతిపక్షులుగాని, అధికారపక్షాభిమానులుగాని ప్రభుత్వమువారు జాతీయవాదులకు విరుద్ధముగ త్రిప్పుట కెవరును లేరు. బొంబాయిశాసనసభలో, లింగాయతులును, తమితరులును, బ్రాహ్మణులును, అబ్రాహ్మణులును, మహమ్మదీయులును, తదితరులును పరస్పరవిరుద్ధములతో నున్నారు. జాతీయప్రత్యేకప్రాతినిధ్యములవలన, జాతీయైక్యతకు భంగముగలిగి, ప్రభుత్వమువారికి లాభకరముగ నుండెను. మధ్యరాష్ట్రములలోను బీరారులోను అట్టిభయ మేమియును లేదు. శాసనసభలలోనే జాతీయాందోళనము చేయుటవలన, నిరాకరణవాదులు దార్ఢ్యవిరహితముగ శాంతనిగ్రహము చేయుటకంటె నెక్కుడులాభముండునని యెంచుచున్నారు. బీరారులోని లాయరులకు తమవృత్తిని విసర్జించుటయందు నమ్మకములేదు. లోకమాన్యుని అత్యంతమిత్రుడును బీరారులో 30సంవత్సరములు ప్రసిద్ధివహించినట్టియు మహాత్ము లొకరిప్పుడు నిర్భయముగ స్టేటుకౌన్సిలు నలంకరించుచున్నారు. వారు కాంగ్రెసువృత్తుపును నిర్లక్ష్యము చేసిరి. వారుచేసినపనిని ఏమాత్రమును గర్హింపక, అది చాలధైర్యమైనపని యని బీరారువారందఱును కొనియాడుచున్నారు. జాతీయవాదు లింకను కాంగ్రెసునందు భక్తిగలిగియున్నారు. కాని గాంధికార్యక్రమమును సంస్కరింపవలెనను నాందోళనముగూడ చాలనవసరముగ నుండెను. కలకత్తా కాంగ్రెసునాటినుండియు, లోకమాన్యునిస్థానే వచ్చినవారలు గాంధికార్యక్రమములో 'నీవీపనిచేయుగూడదు' మన్నగు భాగములతో నేకీభవింపలేదని యందఱికిని దెలియును. శాసనసభల బ్రవేశించగూడదు అను నుత్తరువు పూనారాజకీయవ్యవహారములలో కొంతకాల ముపయోగముగ నుండెనుగాని, శాసనసభాబహిష్కారమువలని లాభము లేదని వారు గ్రహించిరి. మధ్యకాలపు రాజకీయవేత్తలు శాసనసభాబహిష్కారమువలన లాభములేదనుచుండ, యువకు లిప్పటివారు గాంధి కార్యక్రమములో సంపూర్ణవిశ్వాసము గల్గియుంట విచిత్రముగనున్నది.

కాంగ్రెసుభక్తి

అసహాయోద్యమాభివృద్ధి యెట్లగుచున్నదో బాగుగ దెలియనివారు సయితము, ఈ యుద్యమమంతయు కపటవేష మని యపవాదువేయుటకు బుద్ధిపొడముచున్న దని గుర్తింపగలరు. గాంధికార్యక్రమమును నిజముగ నమ్మని రాజకీయనాయకులు చాల అరుదని విమర్శకు లనుచున్నారు.

"ఇట్టి మాయకపటవేషము పనికిరాదు. మాకు కాంగ్రెసునందు భక్తి యున్నను దానికార్యక్రమమును మార్చవలెనని మేము బహిరంగముగ ప్రతిజ్ఞచేసెదము. అకోలా మహారాష్ట్ర సమావేశము నేర్పరచినవారును, అందుపాల్గొనినవారును, అట్టియుద్దేశముననే గ్రొయుండిరి. కార్యక్రమము సవరణ గావలెనని బాగుగ పట్టుబట్టినవారిలో కాంగ్రెసునందు సంపూర్ణభక్తివిశ్వాసములుగలవారుకూడ గలరు. ఈనెలయొకపిదప అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసులో గాంధికార్యక్రమమే యింకను సాగింపవలెనని తీర్మానింపబడినను, దానికి తోడు ఇంకను కొన్నినూతనవిషయములు చేర్చినను, వీరు అందుకు విరుద్ధముగ నేమియును బనిచేయరు. వారియాక్షేపణ యేమనగా గాంధిమహాత్ముడే పట్టము గట్టుకొని నిరంకుశాధికారము వహించి, తనయిష్టప్రకారము కార్యనిర్వహణము చేయుటయేలననియే. ఏదైనచర్చనీయాంశము న్నచో, కాంగ్రెసు సంఘమువారి యెదుట పెట్టుటయు, వారు దానిని వర్కింగుకమిటీకి పంపుటయు, అందు గాంధిమహాత్ముకొక్కడే తనశక్తినంత నుపయోగించి పాలించుటయు, ఇకను సంఘముయొక్క కార్యక్రమమువారు తయారుచేసికొనినది గాక, అదికొట్టివేయబడి, గాంధిగారిజేబులోనుండి నూతనముగ నొకటి వెడలుటయు, ఈవిషయములన్నియు వారికినచ్చినవిగావు. వానియందువిశ్వాసముపోయినది. అదియే వారలకున్నకష్టము. దానిని తెల్పుకొనుటకే యీసభ యేర్పరుపబడినది. ఈసభాకార్యక్రమమంతయు, క్లుప్తముగ వార్తాపత్రికలలో ప్రచురింపబడెను. పత్రికలలో ప్రచురింపకపూర్వమే ఆపైగోజు అంతయు చర్చించుకొనిన పిదప 2వ తేదీని సమావేశము జరిగెను. ఆ సభను గూర్చిన విషయములు ఇంకను ముఖ్యమైనవి కొన్ని విశదపరచుట యుక్తము. క్రిందటి ఫిబ్రవరిలోను మార్చిలోను పాఠశాలలును కళాశాలలును బహిష్కరింపవలెనని ప్రోత్సాహపరచిన రాజకీయవేత్తలు, యీ సభలో గాంధికార్యక్రమములోని యావిషయముల నిష్ప్రయోజనముగూర్చి చెప్పుట యెంతయు గొప్పవిషయము. ఇక్కడికి 11 మాసములనుండియు చేసిన పని యుక్తమైనదని ఏల నుదున్నచుంటి మని వారనుచున్నారు. వారందఱును గాఢమైన నిరాకరణ వాదులు, గాంధి మహాత్ముననుసరించెడివారు. కాని వారికార్యక్రమమునుగూర్చి వారు చెప్పున దేమనగా, "శాసన సభాబహిష్కారము నిష్ఫలమాయెను. అది యొక ఆటంకము. పాఠశాలాబహిష్కారము అల్లరియు, తెలివితక్కువయు. న్యాయవాదివృత్తిని విసర్జించుట ఆత్మహత్య గావించుకొనుట, అర్థికముగ విదేశవస్త్ర బహిష్కారము, కానిసాదని తెలివితక్కువ పని." ఇవిమాత్రము విసర్జించినయెడల, వారు గాంధిమహాత్ముని హృదయపూర్వకముగ ననుసరింతురు.

ఫలితములు

అంతట ఉపన్యాసములు జరిగెను. కొందఱు గాంధికార్యక్రమమును బహుతీవ్రముగ నాక్షేపించిరి. మఱికొందరు యిప్పుడు అందులోనుండి చీలుట కృతఘ్నత యని చెప్పిరి. ఇంక కొందఱు మహాత్మునియందు శ్రద్ధాభక్తులుగలవారై ఆయనను విమర్శించినంతవరకు బాగుగ విమర్శించి తుట్టతుదకు యింకొక విధముగ పొగడిరి. మధ్యరాష్ట్రములు బీహారుప్రతినిధులు గొప్పజాతీయవాదియగు మాధవరావుఅనీగారి నాయకత్వముక్రింద బాగుగ విమర్శించి తాము శాసనసభలలో ప్రవేశించినందులకు సమర్థించుకొనిరి. పూనా ప్రతిపక్షులు అంత విశాలహృదయులుగ ప్రవర్తింపలేదుగాని భూపత్కారుగారు మాత్రము ప్రజాపరిపాలనము స్వరాజ్యమునకు వేదాంతార్థమును తెల్పిరి. అధ్యక్షతవహించిన యన్. సి. కేల్కారుగారు నిష్పక్షపాతబుద్ధితో, సదసద్వివేచన జ్ఞానముతో అంతటితీవ్రచర్చలు జరిగినపుడు, నిరాకరణవాదులపై దెబ్బతీసినపుడు, యెంతయోని కుశలత్వముతో బ్రవర్తించిరి. రెండుతీర్మానములతో కార్యక్రమము ముగిసెను. మొదటితీర్మానము, గాంధికార్యక్రమము పునఃస్థిరపరచవలెనని యుండెను రాష్ట్రములప్రకారము వోట్లుపుచ్చుకొనగా, మధ్యరాష్ట్రములవారును, మహారాష్ట్రమువారును అనుకూలముగను, బీరారు, బొంబాయివారు ప్రతికూలముగను వోట్లనిచ్చిరి. అధ్యక్షులు తాము వ్యక్తిననియు, రాష్ట్రము గాదనియుచెప్పి తమ కాస్టింగువోటు నీయకుండిరి. కర్నాటక ప్రతినిధులు, కార్యక్రమమెట్లు జరుగునో చూచుటకుమాత్రము వచ్చిరి. డిసెంబరు 31-వ తేదీలోపుగ నిట్టియాందోళనము జరుగగూడదని వారితలంపు. కావున ఆతీర్మాన మంగీకృతము కానట్లు అధ్యక్షులు తెల్పిరి. ఇకను రెండవ తీర్మానము, అసమావేశ మేర్పరచిన వారలకును, ప్రజాపరిపాలనము స్వరాజ్యము గావలె ననువారలకును యిష్టమునగునన్నది అంగీకరింపబడెను. ఇందులో బీరారును నాగపూరును రెండుకమాయెను. బొంబాయి మహారాష్ట్రదేశములు గాంధికార్యక్రమము సంస్కరింపగూడదని ప్రతికూలము వహించిరి. బొంబాయిస్థితి చాలవిచిత్రముగ నున్నది. బొంబాయి కాంగ్రెసురాష్ట్రములో మహారాష్ట్రము మాటాడువారు యెక్కువగ గలరు. అయితే కాంగ్రెసు కమిటీలో మాత్రము వారిసంఖ్య చాల స్వల్పము. వీరిలో ముగ్గురు మాత్ర మీసభకు వచ్చిరి. డాక్టరు సఠాయీగారు, కాంగ్రెసు కమిటీ సభ్యులు తాము గాంధిపరాకలంబులమని ఒప్పుకొనిరి. జయకరు గారు శాసనసభలకు వెళ్లవలె ననువారితో సానుభూతి జూపుచుండిరన్నమాట అందరకును తెలియును. డాక్టరు వేల్కారుగారు మాత్రము బొంబాయి కాంగ్రెసుకమిటీ సెక్రెటరీ యగుటచే గాంధికార్యక్రమమునందు సంపూర్ణాభిమానమును గల్గియుండిరి. సభ ముగియు సమయమున డాక్టరు వేల్కారుగారు గాంధి కార్యక్రమమునకు విరుద్ధముగ వోటునిచ్చి, బొంబాయిని సంస్కరణము కావలెనను వారి పక్షమున జేర్చినందులకు గాంధి పక్షము వారలకెంతయో నిఆశ్చర్యము గలిగెను. ఈ సమావేశము నేర్పాటు జేసినవారల కోరిక యిట్లు యీడేరెను. కాని శాసనసభాబహిష్కారము కూడదని చెప్పి త్రోసివేయుటకు యింత బహిరంగముగ తమయసంతృప్తిని ప్రదర్శింపవలెనాయని ప్రజలు పృచ్ఛ జేసెదరేమో!

వాతావరణస్థితి

1921 సం॥ డిసెంబరు నెల 9 వ తేది శుక్రవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప ఉష్ణోగ్రత	గత 24 గంటలలో వర్షము	జనవరి 1-వ తేదీనుండి వర్షము	జనవరి 1 వ తేదీనుండి సామాన్య వర్షము
గోపాలపూరు	88.8	62 7	...	33 90	43 49
విశాఖపట్టణము	82 8	70 1	...	39 50	35.82
కాకినాడ	81 4	67.0	...	39 86	36.82
బందరు	82 7	67.2	...	53.78	39.81
గుంటూరు	83 0	65.5	...	30 28	31.11
నెల్లూరు	88 3	67 4	...	34 81	37.64
మద్రాసు	84 2	74.9	...	47 28	44 44
హైదరాబాదు	79.5	61 8	...	26.50	30 85
అనంతపురము	88.0	65 8	...	27.95	23.83
బళ్లారి	8°.5	5°.7	...	26.70	19.72
కర్నూలు	84 4	64 1	...	17 58	25 88
కడప	86 8	66 7	...	36 78	25.65
బెంగుళూరు	80.6	60 0	...	35 21	33 82
కోయంబత్తూరు	86.6	69 8	...	18 00	20.00
వెల్లూరు	84 0	65 2	...	42 12	38 58
సేలము	86 8	70.4	...	45 96	37 4ɜ

వాయుభారమునందు మార్పులు తక్కువ.పర్వతప్రాంతములందును, తూర్పుతీరమునందును కొంచెము హెచ్చెను. మలబారునందుమాత్రము మామూలుకంటె తక్కువగ నుండెను. మిగిలినప్రదేశములలో మామూలుకంటె నెక్కువ. ఉష్ణప్రదేశములందును కొంచెము హెచ్చెను. పశ్చిమతీరము, దత్తమండలములు, దక్కనులలో మధ్యమోష్ణము ఇంచుమించుగ మామూలుగనే యుండెను. మిగిలినప్రదేశములలో కొంచెమెక్కువ. చాలభాగములందు పగటియుష్ణము మామూలుయాని సరిగాని కొంచెమెక్కువగాని యుండెను. బొంబయి, దక్కను, దత్తమండలము అంతరమండలము తీరమున కొన్ని ప్రదేశములలో మాత్రము కొంచెము తక్కువ. మలబారులో తప్పనన్ని ప్రదేశములందును రాత్రియుష్ణము మామూలుయాని కొంచెమెక్కువగనేయుండెను. వాయువృష్టం దార్ద్రత మామూలుగను కొంచెమెక్కువగా నున్నది. మొత్తముమీద ఆకాశము బాగుగ మేఘాచ్ఛాదితమై యుండెను. రెండుప్రదేశములయందు మాత్రము వర్షము కురిసినట్లు తెలిసెను. క్రింకోమలియందు వరుసగా 12 గంటలవరకు 7½ అంగుళముల వర్షము కురిసెను.

వాతావరణము స్థిరముగ నుండుటలేదు. వర్షమెక్కువగ కురియవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. యు. సావూర్.

ఆంధ్ర పత్రిక
1921-వ సం॥ డిసంబరునెల 9-వ తేది
శుక్రవారము

పరీక్ష

అధికారవర్గము ప్రజల మనస్థైర్యమును పరీక్షింప నెంచిరని దెలియవచ్చును. పరీక్షలో తీవ్రపరీక్షను ప్రారంభించిరి. కాకినాడయందు, ఎట్టి పరీక్షను గావించుచున్నారో వేరొకచో ప్రచురింపబడిన వార్తయందు కనుపింపగలదు. నిన్నటి యుదయమున అశ్వదళము కాల్బలము కాకినాడ వీథులగుండ నడువ నారంభించెను. ఉదయము తొమ్మిదిగంటలగునప్పటికి కాంగ్రెసు కార్యాలయము ప్రక్కగ వెడలెను. పిమ్మట జిల్లా మేజిస్ట్రేట్టుగారు మిలిటరీదుస్తులతో నున్న కొందరు యూరోపియనులతో మోటారుబండిపై వచ్చి, కాంగ్రెసు కార్యాలయముపై నెగురుచున్న స్వరాజ్యపతాకములను దీసివేయుడని కాంగ్రెసు కార్యాలయము వారిని కోరుచు, వారు తీసివేయనియెడల సైనికులు దీసివైచెదరని చెప్పెను. కాని, వారు తీసివేయరయిరి. అంతట పోలీసుసిబ్బందితో తిరిగి వచ్చి కొలదినిమిషములలో తీసివేయవలయునని వారల నాజ్ఞాపించిరి. అందుకు వారు ఒడబడకపోగ, పోలీసువారిచే తీసివేయించిరి. పిమ్మట పోలీసువారు, అక్కడనున్న వారిపై దౌర్జన్యము నుపయోగించిరనియు, కాంగ్రెసు కార్యాలయమునందున్న వారిపేర్లను కొన్నిటిని వ్రాసికొనిపోయిరనియు, తంతివార్తయందు గలదు. ఇంతటి యట్టహాసము జేయవలసిన యవసర మేమి గలిగెనో దెలియకున్నది. ధర్మబద్ధముగ శాంతినిలుపుచున్న వారి నెదుర్కొనుటకై, బలప్రయోగమునకన్న బలహీనసాధన మింకొకటుండబోదు. కాని అధికారుల కదియే శరణ్యముగనున్నది. న్యాయసమర్థమునకు బలప్రయోగమే మూలసాధనమని రీడింగు ప్రభువుగారు కనిపెట్టి రాష్ట్రపాలకుల చర్యలకు ప్రోత్సాహ మొసగుచున్నారు. సంయుక్తరాష్ట్రనాయకులలో కొందరకప్పుడే శిక్ష విధింపబడినది. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారికి ఆరుమాసముల విడిఖయిదును 500 రూపాయిల జరిమానయు, బాబు పురుషోత్తమదాసు తాండనుగారికి 18 మాసముల కఠినశిక్షయు 2,0 రూపాయిల జరిమానయు, కమాల్‌దీన్ జఫ్రీ, బాబు రామేంద్రనాథ బాసుగార్లకు 6 మాసముల విడిఖయిదును 100 రూపాయిల జరిమానయు, విధింపబడెను.

మిగిలినవారి కేసులకు వాయిదా వేయబడెను. ఈ సందర్భమున, సంయుక్తరాష్ట్ర నాయకులు నూతనమార్గము ద్రొక్కిరి. న్యాయస్థానములయెదుట, అనవసర ప్రదర్శనము గావించుటకు వారంగీకరింపలేదు. జార్జి జోసెఫ్ గారు మేజిస్ట్రేటుగా రడిగిన ప్రశ్నలకు బదులు చెప్పలేదు. స్టేటుమెంటును కోర్టుకీయలేదు. జఫ్రీగారును అటులనే ప్రవర్తించిరి. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు వాదింపలేదు. ప్రశ్నలకు జవాబు చెప్పలేదు. పురుషోత్తమదాసు టాండను, బాసు, పండిత శ్యామలాల్ నెహ్రూ, పండిత మోహనలాలు నెహ్రూగార్లటులనే చేసిరి. గాంధి మహాత్ముడు యంగు ఇండియా పత్రికలో సూచించినటులే, ప్రతికేసునందును ఆర్భాటము చేయవలసిన యగత్యము లేదు. ఎంత నెమ్మదిగ వ్యవహారము ముగిసిన నంత లాభకరము. మాతృదేశముకొరకు సంతోషపూర్వకముగ బాధలననుభవించుటయందే, త్యాగశక్తి గనుపించును. త్యాగశక్తి మూలముననే స్వరాజ్యము సిద్ధించును. సంయుక్తరాష్ట్రనాయకులు ఆర్భాటము నేమియు గావింపక, తమపాల బడిన శిక్షలను సంతోషపూర్వకముగనైకొని, దేశమునకంతకును మార్గదర్శకు లయిరి. ఏకారణముచేతనో కలకత్తాలో నరెస్టు జేసిన దాసు సతీతిలకమును మరి యిరువురు స్త్రీలను బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు సందలించి వారు జామీనిచ్చుటకు నిరాకరించినను, మొన్నటి రాత్రి వదలివైచిరి. నిన్నటిదినము వారు మరల చిత్‌పూరు రోడ్డు యొద్ద స్వదేశప్రబోధమును ప్రారంభించిరిగాని, కొందరు నాయకుల ప్రార్థన ననుసరించి విరమించిరి. పిమ్మట ముగ్గురు పంజాబుస్త్రీలును, ఇరువురు సిక్కు కాంగ్రెసు వాలంటీరులును బయలువెడలగ, సిక్కు వాలంటీరుల నిరువురను పోలీసువారు అరెస్టుచేసిరి. వాలంటీరు లనేకులు బహిరంగప్రబోధమును ప్రారంభింపగ, పోలీసువారు వారిలో 160 మందిని అరెస్టుజేసిరని, తంతివార్తలు దెలుపుచున్నవి.

కాలేజి విద్యార్థులు వాలంటీరులుగ నధికసంఖ్యాకులుగ జేరుచున్నారనియు, ప్రబోధమును గావించెదరనియు, తెలుపబడినది. బెంగాలుప్రభుత్వమువారు వాలంటీరుల నడచివైచెదమని ప్రచురించిన ఉత్తరువువలన, వంగరాష్ట్రీయులలో నమితోత్సాహము ప్రబలినది. వాలంటీరు యుద్యమమునకు మరింత ప్రాబల్యము కలిగినది. నిర్బంధముల నధికముగ విధించుటవలన, నూతనసంచలన ముదయించునని దేశపరిస్థితులు తేటపరచుచున్నవి. ప్రజల దృఢనిశ్చయము తగ్గకుండ అధికారులు దానికెప్పటికపుడు ప్రోత్సాహముగలిగించుచున్నందులకు సంతసింపవలయును. నిర్బంధాజ్ఞల మూలమున సహాయనిరాకరణోద్యమవ్యాప్తికి తోడ్పడుచున్న అధికారులను ప్రజ లభినందించెదరు. సంయుక్తరాష్ట్రాధిపతులగు సర్ హార్కోర్టు బట్లరుగారు శాసనసభలో నుపన్యసించుచు, నాయకులనిర్బంధమును సమర్థించిరి. రీడింగుప్రభువుగారీసమయమునందే కలకత్తాలో నుపన్యసించుచు, నిర్బంధవిధానావలంబనము న్యాయనిర్వహణమునకెంతయు నవసరమని ప్రతిపాదించిరి. రీడింగు ప్రభువుగారి సంపూర్ణోపన్యాసమును, అసోసియేటెడు ప్రెస్సువారు నేడు పంపుచున్నారు. మితవాదులును అధికారులును, నిర్బంధవిధానముకొరకెటుల చేతుల గలుపుచున్నారో, ఇందునుబట్టి గ్రహింపవచ్చును. సర్. బి. మిత్తరుగారు ప్రసంగించుచు, మితవాదులీసమయమున అధికారుల ప్రయత్నములకు తోడ్పడెదరని వాగ్దానము జేసి కృతకృత్యులయిరి. ఐర్లెండు పరిష్కారమునుబట్టి, రీడింగు ప్రభువుగారు గ్రహించిన సారాంశము, ఓరిమియొక్క ఔత్కృష్ట్యము. హిందూదేశము ఓర్పుగలిగి సంస్కరణములను నమ్ముకొనుచో, కాలము జరిగినపిమ్మట స్వపరిపాలనమును సంపాదించునని, రీడింగు ప్రభువుగారు హితమొసగిరి.

అతిత్వరితముగ పరుగిడవలదనియు, హిందూదేశ మిదివరకే మహోన్నతపదవి నలంకరించెననియు, ఉన్నతాదర్శమును పొందుటకు సంవత్సరము లొకలెక్క గావనియు, సంవత్సరములు గడచిన కొలదియు హిందూదేశమునకు మిగిలిన భాగములతో సమానస్వాతంత్ర్యము లభించుననియు, రీడింగు ప్రభువుగారు హెచ్చరించిరి. భారతీయులు స్వరాజ్యసిద్ధినిమిత్తము సంవత్సరముల పొడవునను వేచియుండనేరరు. స్వాతంత్ర్యము లేకుండుట మానవుని అసహజస్థితి. అట్టిస్థితినుండి ఎంతత్వరలో బయల్పడిన, అంతమేలుగ నుండును. అధికారపదవియందున్నవారు ఓరిమిని బోధింపవచ్చునుగాని, పలుకష్టముల ననుభవించుచున్న ప్రజల కట్టిహితము రుచింపదు. ఐర్లెండుప్రజ లిటీవల ప్రసాదింపబడిన హోంరూలుచట్టముతో సంతృప్తి జెంది, సంపూర్ణ స్వపరిపాలనముకొరకు ఓరిమితో వేచియున్నచో నది దూరమయ్యెడిదే. ఇంతత్వరలో గమ్యస్థానము జేరుట యసంభవమయ్యెడిదే. స్వాతంత్ర్యమును విభాగించుటకు వీలు లేదు. అది సంపూర్ణముగాని, ఖండముగాదు. రీడింగు ప్రభువుగారు బోధించిన యోరిమి, సంస్కరణములను పొగడుచు ప్రజాశయములను నిరసించుచున్న న్యూయిండియా పత్రికకు సయితము రుచింపకపోయెను. న్యూయిండియాపత్రిక ఇటుల వ్రాయుచున్నది. "రీడింగు ప్రభువుగారు ఊహించినదానికన్న ఎక్కువ సత్వరాభివృద్ధిని బడయుట ఇప్పటికాలమున కవసరము. న్యాయమును క్రమమును రక్షించుట యవసరమే గాని, అంతటితో సరిపోదు. నిర్ణీతమగు కార్యవిధాన ముండవలయును. అట్టిపనికి తక్షణావసరము గలదని రాజప్రతినిధి గ్రహింపగోరెదము."

ఐర్లెండు వ్యవహార నిర్ణయము జూచినపిమ్మట, న్యూయిండియాపత్రికకు సయితము కొంత చురుకుపుట్టెను. అట్టితరి, కేవలము జస్టిసును గూర్చి రీడింగుప్రభువుగారు పదేపదే ప్రతిపాదించుచు, స్వపరిపాలనము కాలక్రమమున లభించుననిమాత్రము హిత మొసగుచుండ, ప్రజల కెట్టి సంతృప్తి గలుగజాలదు. ప్రజల జన్మస్వాతంత్ర్యముల కొకవంక భంగముగలుగుచుండ, జస్టిసు ఎందుగలదని ప్రజలు వితర్కింపకమానరు. మరియొక యుపన్యాసమునందు న్యాయముయొక్క ఉత్కృష్టతగూర్చి ముచ్చటించుటలో, బ్రిటీషు న్యాయము నెంతయు వీరు గొనియాడిరి. కాని, ఇప్పుడు దేశమునందంతటను జరుగుచున్న న్యాయభంగము రీడింగుప్రభువువంటి న్యాయవాదికి న్యాయమువలె గనుపించుట, స్థానమహిమయని తలంపవలెను. తాము సరియని నమ్మినదానినే జేయవలయునని, రీడింగు ప్రభువుగారు జెప్పుచున్నారుగాని, వారియుపన్యాసములందెక్కడను ప్రజాభీష్టమును నెరవేర్పవలెనను వాక్యములు గానరావు. స్వతంత్రదేశమునుండి నూతనముగ నేతెంచినందులకు, ప్రజాస్వాతంత్ర్యసంరక్షణ మత్యావశ్యకమను సంగతిని రీడింగు ప్రభువు దెలుపుటకు బదులు, ఎప్పుడును న్యాయము క్రమము అను పదములనే ఉచ్చరించుచుండుట గనుపించును. వెనుక నిరంకుశాధికారులు మామూలుగ దెలిపిన సంగతులనే వీరును ఏకరువుబెట్టుటచే, వీరి యుపన్యాసములు నిస్సారము లయినవి. గోదావరిమండలమున స్వరాజ్యపతాకములపై వెడలినదాడికి రీడింగుప్రభువుగారేమందురు? సంస్కరణములను నమ్ముకొనుడని బోధించెడి రీడింగుప్రభువు సంయుక్తరాష్ట్రాధిపతియగు సర్ హార్కోర్టు బట్లరుగారి చర్యకేమందురు?

సంయుక్తరాష్ట్రములలో క్రిమినలు లా సవరణ చట్టమును ప్రయోగించుటచే గలిగిన పరిస్థితులను గూర్చి శాసనసభలో చర్చించుటకు పండిత హృదయనాథ కుంజ్రూగారు అవకాశముకోరగ, అనధికారసభ్యులందు రంగీకరించిరి. కాని గవర్నరుగారీ విషయమునుగూర్చి చర్చ జరుగుటకు వీలులేదని నిర్ణయించి, తమ వీటో అధికారమును చలాయించిరి. కుంజ్రూగారు సర్వెంటు ఆఫ్ ఇండియా సంఘమునకు జేరినమితవాది. శాసనసభ్యులు కుంజ్రూగారి కోర్కెకు సమ్మతిజూపిరి. ఇట్టిస్థితిలో

ప్రస్తుతస్థితిగూర్చి శాసనసభలో జర్చించినంత మాత్రమున, నష్టమేమి గలుగును? ఇట్టియవసర విషయములను చర్చించుటకు బనికిరాని శాసనసభ యున్ననేమి; లేకున్ననేమి? ఇట్టి నిరర్థకసంస్కారణముల నాధారము జేసికొని ముందుకు జనవలెనని పలుకుటచే, ప్రజలలో నెట్టివిశ్వాసము జనించును? ప్రజల స్వరాజ్యతృష్ణ మిక్కుటమయినపుడు, ఇట్టి హితమువలన ప్రయోజన ముండదు. స్వాతంత్ర్యమన్ని దేశములకును లభించుచుండ, హిందూదేశము మాత్రము తదర్థము ప్రయత్నింపక యుండజాలదు. హిందూదేశ ప్రయత్నములకు పలుదిక్కులనుండియు నిరోధము గలుగుచున్నది. ప్రజలను తీవ్రపరిశోధన ఎదుర్కొనినది. దీనియందు విజయము బడయుటకు, ప్రజలు శక్తివంచనలేక పాటుబడుచున్నారు. ఇట్టి సందిగ్ధసమయమున, ఏమాత్ర మయినను తప్పుదోవ ద్రొక్కిన అపారనష్టము సంభవించును. ఎట్టికఠినపరిస్థితులం దయినను, ధర్మము నాధారము చేసికొని, అహింసను నిష్కర్షగ నవలంబించిన దేశము త్వరలో గమ్యస్థానము జేర గలుగును. ఐర్లెండుదేశమునకువలె, హిందూదేశమునకును అనతికాలములో స్వరాజ్యము లభింపకతీరదు. కాలమిందుకనుకూలముగ నున్నది. నాగరికప్రపంచాభిప్రాయము సుముఖముగ నున్నది. సర్వసుఖప్రద మగు గాంధిమహాత్ముని పద్ధతులు లోకకళ్యాణమునకు మార్గము జూపుచున్నవి. ప్రజలు విశ్వాసమును కోల్పోవక కృషి సలుపుచో, ప్రపంచక్షేమమును కాపాడెడి పరాత్పరుడే భారతీయుల నాశీర్వదించి, వారి కృషిని సఫలపరుచును.

స్థానిక స్వపరిపాలన సంఘములు:

రాజభక్తి ప్రకటనము

స్థానిక స్వపరిపాలనా శాఖామంత్రిగారు క్రొత్త చట్టము నొకదానిని ప్రకటించిరి. దాని ఉద్దేశము లీక్రింద సూచింపబడినవి. "అందరు మునిసిపలు కౌన్సిలర్లును, లోకలు బోర్డుల మెంబర్లును, శ్రీరాజచక్రవర్తిగారియెడల తమకు గల భక్తిని తెలుపుచు ప్రమాణమును గాని యాథివచనమును గాని చేయవలసినదిగా కోరుట ఆవశ్యకమని ఎంచడమైనది." స్థానికసంఘసభ్యు లిట్టి ప్రమాణము చేయు నాచారమిదివరకు లేకుండెను. శాసన సభ్యులు మాత్రమే ఇటుల జేయవలసి యుండెను. ఇప్పుడిట్టి చట్టమును కావింపవలసిన నూతనావసరమేమి గలిగెనో, ఉద్దేశములలో ప్రభుత్వమువారు దెలిపియుండలేదు. స్థానిక సంఘసభ్యుల రాజభక్తి గూర్చి సందియమేమయిన గలిగెనేమో వారు సూచించి యుండలేదు. అయినను క్రొత్తవింత లుద్భవించుచున్న కాలమున, నిట్టి మార్పులు జరుగుచుండుట సహజమేగద.

క్రొత్తమార్పు

వంగదేశమున కొనసాగుచున్న నిర్బంధవిధానమునకు అసమ్మతి గనుపరచుటకుగాను, అమృతబజారుపత్రిక సంపాదకీయవ్యాసములు లేకుండ వెలువడెను. ఈవ్యాసము లుండుచోటుల అరెస్టుల వార్తలు ప్రచురింపబడెను. దేశమునకు లాభకరముగ వ్రాయగలమని తోచువరకు, సంపాదకీయ వ్యాసములను వ్రాయుట మాని, అభిప్రాయము నేమియు దెలుపమని, అమృతబజారుపత్రిక సూచించెను. సర్వెంటుపత్రికగూడ మౌనవ్రతము నవలంబించినటుల దెలుపుచు, నిరంతర స్వాతంత్ర్యనిరోధమునకు ప్రత్యుత్తరముగ తా మెట్టియభిప్రాయమును తెలుపము అనియు, దేశములో జరిగెడి సంఘటనలగూర్చిన వార్తలను మాత్రము ప్రచురింతు మనియు, వ్రాసినది. అమృతబజారు పత్రిక నడగద్రొక్కవలె నని బోధించుచున్న ఇంగ్లీషుమెను బెంగాలీపత్రికల క్రింతటనుండియు పనిలేక పోవును గద.

బర్మాప్రజలు

బర్మాప్రజలకు సర్. రెజినాల్డు క్రాడక్కుగారి చర్యలు రుచింపలేదు. దేశరక్షణశాసనము క్రింద తమనాయకులను నిర్బంధించుట న్యాయభంగమని, రంగూనుసభలో ప్రజలు వెల్లడిజేసిరి. ఎట్టికష్టము లుదయించినను, స్వాతంత్ర్యసంపాదన ప్రయత్నములను విడనాడమని, వారు స్పష్టపరచిరి. దేశమందంతటను, ప్రజలలో నేకసమయమున నందు ప్రబోధము గలుగుట, విశేషమని ఎంచవచ్చును.

ఐరిషునిర్బంధితుల విడుదల

ఆంగ్ల - ఐరిషు ఒడంబడిక జరుగుటచే, ఐరిషు నిర్బంధితుల నందరిని విడుదలజేయుటకు, సార్వభౌము లంగీకరించినటుల విదేశవార్తలలో గలదు. హిందూదేశమునందు మాతృభక్తి మూలమున నిర్బంధితులయిన దేశభక్తులందరును స్వరాజ్యము సిద్ధించగనే స్వేచ్ఛను బడసెదరు. అట్టిస్థితి దేశమునకు త్వరలో లభించుగాక!

బీహారు గవర్నరు

సింహాప్రభువు బీహారు గవర్నరు పదవికి రాజీనామా నిచ్చియుండెను. వీరి స్థానమును గౌ. శ్రీనివాసశాస్త్రిగా రాక్రమింపవచ్చునని, డెయిలీ మెయిలుపత్రికయు, సర్ హాలివెండు లామెమరు గారాక్రమింపవచ్చునని రూటరును దెలుపుచున్నారు. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారి నియామకమునందు సత్యము లేదని, వారితో పరిచయ మధికముగ గల న్యూయిండియాపత్రిక దెలిపినది.

రాజప్రతినిధిగారి ఉపన్యాసములు

భారతీయులవిందు

కలకత్తా, డిసంబరు 8:—వంగదేశమునందలి వివిధ భారత వర్ణములలోని ప్రముఖవర్యులందరు చేరి నిన్న సాయంత్రము రాజప్రతినిధి రీడింగు ప్రభువుగారికి డల్హౌసీభవనములో విందు చేసిరి. సర్ బెనోదు మిత్త్రరు, కాశింబజారు మైమెన్‌సింగు సంస్థానాధీశులు, దిగపాటియారాజు, సర్ రాజేంద్ర నాథముఖర్జీ, సర్ అనుటోషుచౌదరీ, దేవప్రసాదు సర్వాధికారి, హరీరాం గోంకా, రావుబహదూరు చూనీలాలు బోసు, జె. చౌదరీ, అసద్రూలామల్కు, అక్రం హస్సేను, యస్. గుప్తే, పి. సి. రేగారు ఆహ్వానసంఘముగ నుండిరి. గౌ. హెయిలీ సర్ అలెగ్జాండరు మర్రే, సర్ థామసు కేటో, సెత్నాగారలు అతిథిసత్కారమును బొందిరి. సార్వభౌముని ఆయురారోగ్యైశ్వరాభివృద్ధులను అపేక్షించిన పిమ్మట, రాజప్రతినిధిగారికి ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధులను గోరుచు, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు

సర్ బినోదుమిత్తరు

గారు ఇట్లు ప్రసంగించిరి:—"భారతీయులకు సంపూర్ణన్యాయము, నిష్కళంకమైన న్యాయము కలుగునను దృఢనమ్మకము మాకలనకలిగినది. సింహాప్రభువుగారు తమపదవికి ఈసంకటతరుణమున రాజీనామానిచ్చుట భారతదేశమున కొకగొప్పనష్టమేమందరము యువరాజుగారిరాకను అత్యాసక్తితో నిరీక్షించుచుంటిమి. కలకత్తావారు ఉత్సాహముతో నతనికి స్వాగతపూర్వక స్వాగతము నియ్యగలరు. గతమాసమునందు జరిగినహరితాళపునాటకమును తిరిగి జరుపుటకు వీలుండదు. మితవాదుల వలననే నూతనసంస్కరణములు జయప్రదముగ నున్నవి. అసహాయోద్యమ ప్రచారమును ఇంక నిర్లక్ష్యభావముతో వదలిపెట్టుట దేశాభివృద్ధికి మోసకరము. అసహాయోద్యమనాయకుల దుష్కృత్యములే వారి ఉద్యమాపజయమును చాటుచున్నవి. వారు తమదుర్మార్గమునకు పశ్చాత్తాపపడుట కొకటేమార్గముగలదు. తమఉద్యమమును మానుకొనవలెను. దేశీయశాసనములను ప్రజలు బహిరంగముగ నుల్లంఘించుటను ఏప్రభుత్వమువారును సాగనియ్యజాలరు. దేశములోన రాజకస్థాపనము అధికసంఖ్యాకుల కిష్టములేదు. ప్రభుత్వమువారు న్యాయమార్గముల ననుసరించి శాంతిక్రమముల నెలకొల్పుటకు అవలంబించు విధానమునకు మితవాదుల కేలాటి ఆక్షేపణ యుండనేరదు. జాతీయ గమ్యస్థానము ఈఅల్లరుల నణచుటవలన చెడగూడదు. భారతదేశపు శాశ్వతలాభమునకును, ఆంగ్లదేశపు శాశ్వతకీర్తికిని మీఅసామాన్య ప్రజ్ఞావిశేషముల తో గూడిన రాజ్యాధికారము తోడ్పడు నని మేము విశ్వసించుచున్నాము.

రాజప్రతినిధి గారి ప్రత్యుత్తరము.

సర్ బెనోదు మిత్తరుగారూ, ఆర్యులారా, నాకు విందు చేసి. మిమ్ములనందరిని జూచుట కవకాశము నిచ్చినందుకు నేను మీకు కృతజ్ఞుడను. నేనెన్నడో కలకత్తాకు మొట్టమొదటి సారి వచ్చియుంటిని, ఇది రెండవమారు వచ్చుచున్నాను అని రాజప్రతినిధిగారు తనఉపన్యాసారంభమున ముచ్చటించిరి. ఎన్నడో నేను వచ్చియుంటిని. అప్పుడు మీనగరమందు నేను గాంచిన రవ్యము లిప్పటికిని మఱపునకు రాలేదు. ఈస్థలములను నేను తిరిగి వీక్షించినప్పుడు ప్రాతసంబంధము జ్ఞాపకమునకు వచ్చుచున్నది. అప్పుడు నన్నెవ్వరును భోజనమునకు పిల్చినవారు కారు. చూచుటకు కన్నులపండుగుగాను, మనసు ఉప్పొంగునట్లును చేయు కలకత్తానగరమునకును ప్రసిద్ధమగు ప్రాచీనచరిత్ర, ప్రాతపురాణములు గలవు. ప్రాచీనగ్రంథములను, పురాణ గాథలను చదివి నేనాకాలపుచరిత్రను అర్థము చేసికొని, ప్రకృతనగరస్థితితో సరిపోల్చుటకు యత్నించి ఆనందించుచుందును. పూర్వికపుచరిత్రాంశములలో వర్ణింపబడిన కలకత్తాపురము మన మిప్పుడు మోటారుబండ్లలో ఎలెక్ట్రిక్ వెలుగులో దిరుగుపురమేనా, వేరా యని సందియం బంకురించుచున్నది.

సింహాప్రభువు రాజీనామా

అయ్యా, మీరు సింహాప్రభువు రాజీనామాను గురించి ప్రస్తావించితిరి, దేశమందరకు అలంకరించుచుండిన ప్రధానస్థానమును వదలుకొనుటవలన నాకుగలిగిన తీవ్రసంతాపము వర్ణనాతీతము. అతడు తనజీవితచరిత్రయందు సోపానమును దాటి సోపానము నెక్కి గొప్పస్థితికి వచ్చుటను గురించి మీరు విపులముగ వర్ణించితిరి. వీరిరాజీనామా నంగీకరించుచు జార్జిసార్వభౌముడు పంపినసందేశమును రాజ్యాంగకార్యదర్శి నాకు తంతివార్తచేసెను. సార్వభౌముడు తమకు వాటిల్లిన మహానష్టమునకు వగచుచు బంపిన సందేశమునకు రాజ్యాంగకార్యదర్శి, నేను మాసంతాపమును కలిపితిమి. సింహాప్రభువుగారు అచిరకాలములో తమ పూర్ణారోగ్యమును బడయుదురుగాత! ప్రతిపదవియందును. ప్రధానసమస్యాబహిష్కారములను గావించునప్పుడు కొన్ని సందిగ్ధతరుణము లుద్భవించును.

యువరాజుగారిగాక.

జార్జిసార్వభౌముని సామ్రాజ్యమునం దంతటను పర్యటనమును సలిపి, రాజకీయములతో జోక్యము కలుగజేసికొనకుండ మీతోను, మీదేశముతోను సఖ్యము చేసికొనుట కిప్పుడు డిసంబరు 24-వ తేదీని మీనగరమున కరుదెంచుచున్న వేల్సు యువరాజు జాతీయ, సామ్రాజ్యాభరణమని చెప్పదగును పాక్షిక రాజకీయములలో, ఆంగ్లభూవరుడు, వేల్సుయువరాజుగారు పాల్గొనని విషయము తెలియని ప్రాకృత ఆంగ్లచరిత్రాపాఠకులు మూఢులుగా నుండవలెను. కలకత్తా తనకీర్తిని సంరక్షించుకొనును అని నేను విశ్వసించుచున్నాను. రాజకుమారునకు కలకత్తానగర మత్యుత్సాహముతో స్వాగతము నొసంగు నని నాకు దోచుచున్నది. వేల్సు యువరాజుగారికి అత్యద్భుతమైన స్వాగత మిచ్చు తరుణమున బొంబాయి నగరములో జరిగిన విషాదచరిత్రను నేను వర్ణింపబూనను; ఆ చరిత్రావివరములను గ్రహించిన పాఠకు లిచ్చట కలకత్తాలో తిరిగి ఆనాటకప్రదర్శనమును నేను చెదరదని నమ్మజాలను. (సశేషము.)

---

9 వ తేది తపాలాలతో ప్లాసీమెయిలు స్టీమరు ఆదివారం బొంబాయి చేరును.

కాకినాడ:— ఈనెల 20 వ తేదీ ఏకాదశీశనివారము నాటిరాత్రి కాకినాడలో, నూతనముగా స్థాపింపబడిన శ్రీకృష్ణవిలాససభవారు ధర్మవరము రామకృష్ణమాచార్య విరచితంబైన శ్రీసంగీతమోహినీ రుక్మాంగదనాటకమును ప్రదర్శించెదరు.

నిర్బంధవిధానవిజృంభణము

—(o)—

మోతీలాలు నెహ్రూగారికి ఆరుమాసములు శిక్ష

కాకినాడలో స్వరాజ్యపతాకము తీసివేయబడుట

కలకత్తాలో వందలకొలది స్వచ్ఛందసేవకులు నిర్బంధింపబడుట

ఊర్మిళాదేవి మున్నగు స్త్రీలు విడుదల యగుట

వంగరాష్ట్రపు జాతీయపత్రికల మానవ్రతము

సంయుక్తరాష్ట్రనాయకులు శిక్షింపబడుట

అలహాబాదు జిల్లా మాజిస్ట్రేటగు నాక్సుగారు యీనెల 6 వ తేది పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ ఇతర నాయకులపై తేబడిన కేసులను విచారించుట ప్రారంభించిరి. జార్జి జోసఫుగారి కేసు విచారణ మొదట జరిగెను. గత నెల 26 వ తేదీన ప్రకటింపబడిన ఇండిపెండెంటుపత్రికలో చట్ట విరుద్ధ మగు సంఘసభలు జరుపుటను ప్రోత్సహించుచు వ్యాసములు ప్రకటించెనను నేరము జోసఫు మోపబడెను. ఇదికాక వీరు యీనెల 5 వ తేదిన సంయుక్తరాష్ట్రముల కాంగ్రెసుసంఘము వారి పక్షమున నొక ప్రకటనము గావించి చట్టవిరుద్ధము లగు సభల జరుపుటను ప్రోత్సాహపరచిరని మరియొక నేరము మోపబడెను. జోసఫుగారు ఎట్టి జవాబుగాని వాఙ్మూలముగాని ఇవ్వలేదు.

స్వచ్ఛందసేవకుల దరఖాస్తునందు చేవ్రాలు చేసె నను నేరము కమలుద్దీన్ జెఫ్రూగారిపై మోపబడెను. జఫ్రిగారు కోర్టువారికి కెట్టి ప్రత్యుత్తరము ఇవ్వలేదు.

పిమ్మట పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి కేసు విచారణ ప్రారంభింపబడెను. నాక్సుగారు నెహ్రూగారికి ఇండిపెండెంటు పత్రికను మాకిరిగాని నెహ్రూగారు ఎట్టి ప్రత్యుత్తరము ఇవ్వలేదు. కొత్వాలు గారు పండిత నెహ్రూగారి గృహము యొుక్కద్వారత కాంగ్రెసు సంఘపు కార్యాలయము వెతకి నిందితుని చేవ్రాలుతో నున్న స్వచ్ఛందసేవకుల దరఖాస్తును కోర్టులో దాఖలుచేసెను. పండిత నెహ్రూగారు గంభీరముగ ఇట్లు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి: ఇది న్యాయస్థానము కాదు. నా శత్రువు లగు నిరంకుశాధికారవర్గపు ప్రతినిధి నన్ను విచారించుచున్నాడు. కావున నేను ఎట్టిప్రత్యుత్తరము ఇవ్వను".

పురుషోత్తమదాసు టాండెన్, ఆర్. యస్. బాసు, పండిత శామలాలు నెహ్రూ పండిత మోహనలాలు నెహ్రూ గార్లు కోర్టువారిప్రశ్నలకు జవాబు చెప్పుట నిరాకరించిరి.

నిందితులందరిపై క్రిమినలులా సవరణ చట్టపు 17-వ సెక్షన్ ప్రకారము నేరము మోపబడెను. కొన్ని కేసులు మాత్రము వాయిదా వేయవలయునని గవర్నమెంటు ప్లీడరగు ఎల్. యం. బనర్జీగారు కోరిరి. రాత్రి పదిగంటలకు తీర్పుచెప్పబడెను. మోతీలాలు నెహ్రూగారికి 500 రూప్యముల జుల్మానా 6 మాసములు సాధారణశిక్ష విధింపబడెను. బాబు పురుషోత్తమదాసు టాండంగారికి 250 రూప్యముల జుల్మానా 18మాసముల సామాన్యశిక్ష విధింపబడెను. కమలుద్దీన్ జాఫ్రీ, ఆర్. యస్. బాసుగార్లకు 100 రూప్యముల జుల్మాన 6 మాసముల సామాన్యశిక్ష విధింపబడెను. ఇతరులపై తేబడిన కేసులవిచారణ వాయిదా వేయబడెను.

శిక్షింపబడిన నాయకులు వేరువేరుగా మోటారుబండ్లలో తీసికొపోబడి వేరువేరు కారాగృహములం దుంచబడిరి.

వంగరాష్ట్రము

చిత్తరంజనదాసుగారి సతీమణి, సోదరి మరియొక బెంగాలీ స్త్రీ యీనెల 7 వ తేది నిర్బంధింపబడిరని నిన్న ప్రకటించితిమి. వీరు ఎట్టి జామీను ఇయ్యలేదు. అయినను ప్రభుత్వమువారు వీరిని హెచ్చరించి వదలివేసిరి. కారాగృహమునుండి వెలువడగనే వీరు తిరుగ చిట్‌పూరురోడునందు బోధచేయ ప్రారంభించిరి. అయితే నాయకుల ఇష్టముపై వీరు బోధచేయుట నిలిపివేసిరి. పిమ్మట పంజాబుస్త్రీలు ఇరువురు సిక్కు స్వచ్ఛంద సేవకులు బోధచేయ ప్రారంభించిరి. పోలీసువారు సిక్కుస్వచ్ఛందసేవకులను నిర్బంధించిరి. వెంటనే అనేకమంది స్వచ్ఛంద సేవకులు బహిరంగముగ బోధచేయుట మొదలిడిరి. పోలీసువారు 160 మంది నిర్బంధించిరి. నిన్నటిదినము అనగా ఈనెల 7 వ తేదిన 73 స్వచ్ఛందసేవకులు నిర్బంధింపబడిరి. కళాశాలవిద్యార్థుల స్వచ్ఛందసేవకులుగ చేరుచున్నారు. వీరు ఈనెల 9 వ తేది బోధచేయ ప్రారంభించెదరు.

పత్రికల తీర్మానము

ఈనెల 8 వ తేది ఉదయము అమృతబజారు పత్రిక సంపాదకీయ వ్యాసము లేకుండ ప్రచురింపబడెను. సంపాదకీయ వ్యాసము ప్రకటింపబడు స్థలమునందు పెద్దఅక్షరములతో ముప్వరు బెంగాలీ స్త్రీలు నిర్బంధింపబడిరని అచ్చువేయబడెను. దేశమునకు ఉపయోగకరమగు వ్యాసములు ప్రకటించుటకు తగు అవకాశము కుదురునంతవరకు సంపాదకీయ వ్యాసములు ప్రకటింపబడవనియు ఆ స్థానమున వార్తలు ప్రకటింపబడునని క్రింద వ్రాయబడెను.

కలకత్తాలో ప్రకటింపబడుసర్వెంటుపత్రిక 'మానవ్రతము' అను శీర్షికక్రింద ఇట్లువ్రాసెను. "ప్రజాసామ్య సామాన్య స్వాతంత్ర్యముల నిరోధము అత్యధికముగనున్నది. ఈనిర్బంధవిధాన విజృంభణమునకు గంభీరమౌనమే తగు ప్రత్యుత్తరము.

కావున ఇంకపైన దేశమునందు జరుగుచున్న విషయములను ప్రకటించుటకు మేము మాసర్వశక్తులు వినియోగించెదము ఈసంఘటనములవల్లనే అద్భుతసంచలనము కలుగగలదు. గంధి మహాత్ముడు, కాంగ్రెసుఅధికారులు వేరువిధమున తీర్మానించువరకు మే మీపద్ధతి అవలంబించెదము.

రెండుపత్రికలయందు చిత్తరంజనదాసు సతీమణి ఇతర నారీమణుల నిర్బంధములవివరములు ప్రజలయందతి సంచలనము న్నగు విషయములు సంపూర్ణముగ ప్రకటింపబడినవి. స్వచ్ఛంధ సేవకులుగ చేరవలయునను ఉత్సాహముతో గుంపులు గుంపులుగ అనేకమంది కాంగ్రెసు కార్యాలయమునకు వచ్చుచున్నారు. ఇప్పటికి నూరుమందిసిక్కుస్త్రీలు స్వచ్ఛంద సేవకులగ చేరినట్లు తెలియుచున్నది.

కాకినాడలో జిల్లామేజిస్ట్రేటు ఆర్భాటములు

స్వరాజ్యపతాకమును అగౌరవించుట

కాకినాడవిలేఖకు డగు డి. సత్యనారాయణగారు మాకీక్రింది తంతివార్త పంపుచున్నాడు:—

ఈనెల 8 వ తేది ఉదయము 7 గంటలకు హస్తికులు, పదాతులు కాకినాడ పురవీథులలో నూరేగిరి. 9 గంటలకు సైనికులు పగోడావీథియందు కాంగ్రెసుకార్యాలయమువీదుగ వెళ్లిరి. జిల్లామాజస్ట్రేటగు జి. టి. పి బ్రాకెన్ గారు ఆదారిని వెళ్లుచుండిరి. కాంగ్రెసు కార్యాలయము పైన స్వరాజ్యపతాకముండుట మాజస్ట్రేటుగారు మాచి మోటారుబండిని నిలిపి కాంగ్రెసు కార్యాలయమునకు వచ్చిరి. రెండవమేడమీద కాంగ్రెసుసభ్యులు నిల్చుకొని యుండిరి. ఆపతాకములు నూడదీయవలయు నని మాజస్ట్రేటుగారు కాంగ్రెసు సభ్యులతో చెప్పిరి. సభ్యులూడదీయనితో సైనికు లూడతీయుదురనికూడ మాజిస్ట్రేటుగారు చెప్పిరి.

కాంగ్రెసు వుత్తరుల ప్రకారము స్వరాజ్యపతాక మెల్లప్పుడచ్చటనే యుండుననియు, దాని నూడతీయుటకు తమకు అధికారములేదని మాసలకంటి తిరుమలరావుగారు చెప్పిరి. అందుపై మాజిస్ట్రేటుగారు కోపావేశపూరితు లై ఒడలంతయు కంపింప తిరుగ పతాకము లూడదీయవలయునని ఉత్తరు వొసంగిరి. తిరుమలరావుగారు మొదటివలెనే ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. జిల్లా మాజిస్ట్రేటుగారు తక్షణమే పోలీసుస్టేషనుకు వెళ్లి పోలీసు సబ్‌ఇన్స్పెక్టరు కానిస్టేబిలులతో తిరుగ వచ్చెను. అప్పుడు ఉద్రేకముతో మాజిస్ట్రేటుగా కిట్లుచెప్పిరి.

ఈపతాకములు ప్రజాశాంతికి భంగముకలిగింపవచ్చును. కావున ఏనిమిషములు అవకాశమిచ్చుచున్నాను. వీూరంతలో యీపతాకముల నూడదీయవలెను.

తిరుమలరావుగారిట్లు చెప్పిరి:—

మేమాస్వయముగ పతాకములనూడదీయుట మాకిష్టమైన చో పోలీసువారిసహాయముతో మీ యుత్తరువులను అమలునం దుంచవచ్చును." ఒకనిమిషము గడచెను. మేడమీదికివెళ్లి పతాకములూడపెరుకుడని పోలీసువారికి మాజిస్ట్రేటు ఉత్తరువొసగెను. పోలీసువారు కొందరువెళ్లి రెండవమేడమీదనున్న స్వరాజ్యపతాకము నూడబెరికి వాటినిరోడులో వేసిరి. పిమ్మట మాజిస్ట్రేటుగారు మూడవమిద్దెమీదనున్న పతాకమునుకూడ నూడబెరుకుడని ఉత్తరువొసంగిరి. పోలీసువారు అట్లుచేసి పతాకములను వీథులోపారవైచిరి.

పోలీసువారి దౌర్జన్యము

జనులనేకులు గుమికూడియుండిరి. కాని ఎట్టిఅల్లరి జరుగలేదు. 401 నెంబరు కాన్స్టేబిలు, బెత్తముతో పిల్లకాయలను పెద్దవారిని వివక్షతలేక కొట్టెను. డిప్యూటి సూపరింటెండెంటుగారు తనసైకిలుబండి ముందుచక్రముతో ప్రజలను బలవంతముగ నెట్టెను. 985 నెంబరు కాన్స్టేబిలుంకజ్జును అడ్డముగ పట్టుకొని గందరగోళముగ మనుష్యులను నెట్టుట మొదలిడెను. ఆ గందరగోళములో ఒకపిల్లకాయ క్రింద పడెను. అతనికి కొంత గాయములుకూడ తగిలెను. కాంగ్రెసు కార్యాలయమునందున్న వారల పేరులను తెలియజేయుడని సబ్‌ఇన్స్పెక్టరు సోమయాజులుగారు కోరిరి. సభ్యు లెవ్వరు తమపేర్లను చెప్పలేదు. పోలీసువారు తమకు తెలిసిన పేర్లను వ్రాసికొనిపోయిరి. ఈవింతను చూచుటకు వచ్చిన గుంపులను కాంగ్రెసుప్రచారకులు త్రిప్పిపంపిరి. క్రిందవేయబడిన స్వరాజ్యపతాకములను కూలివారెవ్వరు తాకనందున 608 నెంబరు పోలీసుకాన్స్టేబిలు స్వయముగ ఆపతాకములను తీసికొనివెళ్లెను.

యూనియనుజాకుకు సలాము!

తిరిగి యీదినము సత్యనారాయణగారు మాకీక్రిందితంతి వార్త పంపుచున్నారు:—

సైనికులువీథులలో పోవుచుండునప్పుడు కళాశాలయున్నత పాఠశాలల విద్యార్థులు తమపాఠశాలలఎదుట నిలిచి యూనియన్ జాకునకు సలాముచేయుటకు తగు ఏర్పాటులు చేయవలయునని పాఠశాలాధికారులకు సర్క్యులర్లు పంపబడినవి. ఉదయము పదిగంటలకు కాంగ్రెసుకార్యాలయమునందలి పతాకము లుతీసివేయబడెను సాయంకాలము 3 గంటలకు తిరిగి అచ్చట క్రొత్త పతాకము లుంచబడెను. తిరుగ సబ్‌డివిజనల్ మాజిస్ట్రేటుగారి ఎదుట అవితీసివేయబడెను.

విచిత్రపు టుత్తరువు

ఈ క్రింది ఉత్తరువును మాజిస్ట్రేటుగారు యీనెల 8 వ తేది ప్రకటించిరి.

స్వరాజ్య, ఖిలాఫతు పతాకములని చెప్పబడు పతాకములను బహిరంగప్రదేశములం దుంచుటచే ప్రజాశాంతికి భంగము కలుగవచ్చును. అల్లరులు జరుగవచ్చును. ఈ గుర్తు పతాకములు తమకు అగౌరవకరముగ నున్నవని రాజభక్తిగల పౌరులు తలచుచున్నారు. ఈనెల 8 వ తేది ఉదయము కాకినాడ యందలి గుడివీధిలో ఇట్టిపతాకములు ప్రదర్శింపబడెను.

ఈపతాకములను తీసివేయవలయునని స్వయముగ మాజిస్ట్రేటుగారు ఉత్తరువొసంగిరి. మాజిస్ట్రేటు ఉత్తరువు నిరాకరింపబడెను. ప్రజాశాంతికి భంగముకలుగకుండుటకై పతాకములు తీసివేయవలయునని ఉత్తరువొసంగిరి. కావున యీ క్రిందిప్రకటనము ప్రచురింపబడినది. కాకినాడ, రాజమహేంద్రవరము, రామచంద్రపురములందు ఇట్టిపతాకములు ఇదిమొదలు ఒక వారము రోజులవరకు ఎవ్వరు ప్రదర్శించ కూడదని ఉత్తరు వొసంగుచున్నారు. 8 వ తేది సాయంకాలము 4-45 గంటలకు యీశద్వారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు, ఆంధ్రరాష్ట్రకాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులను గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు కార్యదర్శియు అగు బులుసు సాంబమూర్తి గారు క్రొత్త పతాకమును తిరిగి కార్యాలయమునందుంచిరి. 9వ తేది ఉదయమురిజర్వుపోలీసు వారు కాంగ్రెసు కార్యాలయమువద్దకు వచ్చిరి. సాంబమూర్తిగారున్నారా లేదా అని పోలీసువారడిగిరి. లేరని చెప్పగానే పోలీసువారు స్వరాజ్యపతాకమును తిరిగి వూడ తీసిపారవైచిరి. రిజర్వుపోలీసు వారిలో కొందరు కాంగ్రెసు కార్యాలయమునం దుంచబడిరి. సైనికులు 9 వ తేదిఉదయం రామచంద్రపురమునకు వెళ్లిరి. పురము శాంతముగనున్నది. కాంగ్రెసు కార్యాలయమునందు ఇరువురు పోలీసువారున్నారు.

బర్మా

రంగూనులో గొప్పసభ జరిగెను. నిర్బంధింపబడిన బర్మానాయకులపట్ల సానుభూతికనుపరచుచు, గవర్నరుగారి ఉపన్యాసమును ఖండించుచు తీర్మానములు గావింప బడెను.

స్టోక్సుగారి కేసు

స్టోక్సుగారిపై తేబడినకేసు విచారణ 15 వ తేది వాయిదా వేయబడెను. స్టోక్సుగారు వ్రాతమూలకముగ జవాబులు నొసంగెదరు.

ఇండిపెండెంటు పత్రిక

మహాదేవదేశాయిగారు ధరావతు చెల్లించి ఇండిపెండెంటు పత్రిక ప్రచురణాధికారిగ డిక్లరేషన్ ఇచ్చిరి, 7వ తేదీని రాత్రి పత్రిక తిరుగ వెలువడెను.

సంయుక్తరాష్ట్రములు

శాసనసభ.

గవర్నరుగారిఉపన్యాసము

సంయుక్తరాష్ట్రముల శాసనసభలో ఈనెల 8-వ తేదీన, పండిత హృదయనాథకుంజ్రూగారు క్రిమినలు సవరణచట్టముక్రింద చేయబడిన నిర్బంధములవల్ల కలిగిన రాజకీయ పరిస్థితుల గురించి ఆలోచించుటకై సభ సామాన్య కార్యక్రమము ఆపివేయవలయునని ఒక తీర్మాన ముపపాదించిరి. ప్రభుత్వసభ్యులు తీర్మానమునధిక్షేపించిరి. అనధికారసభ్యులు తీర్మానమున కనుకూలముగనుండుటచే, గవర్నరుగా రంగీకరించిన తీర్మానముపై చర్చ జరుగునని అధ్యక్షులు చెప్పిరి. గవర్నరుగారు తీర్మానముపైనచర్చ నిషేధించినట్లు తెలియుచున్నది.

గవర్నరుగారి ఉపన్యాసము

సర్ హార్కోర్టుబట్లరుగారు శాసనసభలో ఇట్లు చెప్పిరి:యువరాజు వచ్చుచున్న సంతోషసమయమునందు ఇట్టినిర్బంధములచేయుటకు కారణములను కొందరరయుదురు! యువరాజు గమనమునకు ప్రజలనేకులు సంతోషించుచున్నారు. యువరాజునకు తగుస్వాగత మొసంగుట కుత్సాహులై యున్నారు. స్వల్పసంఖ్యాకు లగు కొందరు ప్రభుత్వమువారికి కష్టములుగ చేయవలయునను దురుద్దేశముతో అరాజకము ప్రజలు ననుభీతిలేక ఇచ్ఛవచ్చిన రీతిన ప్రవర్తించుచున్నారు. యువరాజు వచ్చు సందర్భమున యీ పక్షమువారు దౌర్జన్యముతో రాజభక్తిగలపౌరులనుతమకలలో వేసుకొని యువరాజుగౌరవార్థమై జరుగుసభల బహిష్కరింపుడని చెప్పుచు శాసనాతిక్రమణముకూడ అమలునందుంచుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారితో వీరుపందెముకట్టిరి. అపందెము నను మేము అంగీకరించినాము. కడపటవరకు పేమొకచెయ్యి చూచెదము. ధర్మము శాంతి స్థాపించుటకు ప్రభుత్వమువారు అన్నిఏర్పాటులుచేసెదరు. నిర్బంధితుల కేసులపై విచారణజరుగుచున్నందున అవిషయమై నేనేమిచెప్పను. సక్రమాందోళనమును అణచుచున్నామని నేరము యీ ప్రభుత్వమువారిపై మోపుటకు వీలులేదు. సక్రమమగు అందోళనము అభివృద్ధి పెంపొందించుటయే మా ప్రభుత్వమువారి ఉద్దేశము.

అనంతపురము

హిందూపురమువాస్తవ్యులగు కల్లూరు సుబ్బారాయులు నేటిదినము 107వ సెక్షను ప్రకారము అనంతపురమునందు అరెస్టుచేయబడిరి. వీరుఈనెల 5 వ తేది శాసనతిరస్కారణము గురించి మాట్లాడినందున అరెస్టుచేయబడిరని తెలియుచున్నది. విచారణ 10 వ తేది జరుగునని అనంతపురం జిల్లా కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు మాకు తంతివార్త పంపుచున్నారు.

—:0:—

భారత ఆర్థికసంఘము

లాహోరు. డిసంబరు 8:— ఈదినము కడపటి పర్యాయము భారత ఆర్థికసంఘము సమావేశమయ్యెను. కమిషనరులు రేపు ప్రత్యేకరయిలులో ఢిల్లీకి బయలుదేరి పోవుచున్నారు. సనాతనధర్మసర్వకళాశాల ప్రొఫెసరు బ్రిజ్ నారాయణగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. అతడు వాణిజ్యసంరక్షణమే మేలని చెప్పెను. విదేశ సరుకుల మీద సుంకములను విధించి తీరవలెను. సుంకములుండుటవలన ప్రజల ఆసంక్షేపితగ్గును. ఆదాయపుపన్నును తగ్గింపవచ్చును. శైశవదశయందున్న నూతనపరిశ్రమలను రక్షించుటకు భారతదేశపు పరిశ్రమాభివృద్ధికిని సంరక్షణమత్యవసరము. భారతసుంకములను నిర్ణయించుటకు శాశ్వతకమిటీ యుండవలెను. చేతిపరిశ్రమలను ప్రోత్సాహించవలెనుగాని యంత్రములపరిశ్రమలను నాశనముచేయరాదు. మగ్గములకొరకు బొంబాయిబట్టలమిల్లులను నాశనముచేయరాదు.

గాంధిగారియుద్యమము చేనేత పునర్జీవితము నిచ్చినది. మిల్లులవ్యాపారము హెచ్చుకొలది, చేనేతపరిశ్రమ తన ప్రాముఖ్యతను కోల్పోవును. ఎగుమతులమీద పన్నులను విధించరాదు. ఇట్టిపన్నులవలన ఎగుమతులు తగ్గును. గోదుమల ఎగుమతులమీద పన్నును విధించనియెడల, గోదుమలధరలు విపరీతముగ పెరిగిపోవును ఇందువలన రాజకీయాందోళనము అల్లరులు కలుగక తప్పవు. అని సాక్షి చెప్పెను.

ఇతరసాక్షుల విచారణ ముగిసినపిమ్మట, విచారణసంఘమువారు లాహోరువిచారణను ముగించిరి.

మాపిలాల విప్లవము

గవర్నరు ప్రభువు కళ్లికోటకు వెళ్లుట

శరణాలయములను జూచివచ్చుటకు ఈ మాసము 23-వ తేదీని గవర్నరు ప్రభువు కళ్లికోటకు బయలుదేరివెళ్లుదురు.

జిల్లామేజిస్ట్రేటు ప్రకటనము

కళ్లికోట, డిసంబరు 7:—ప్రత్యేక పోలీసులు పెన్నాడుసమీపమున నలుగురు శత్రువులను చంపిరి. 2/8 గూర్ఖాలు చెంబ్రసేరీ సమీపమున ఇద్దరుశత్రువులను చంపిరి. మేలత్తూరులో నేటివరకు 2/8 గూర్ఖాపటాలమునకు వశపడి పోయినశత్రుసైన్యము 2756 మంది 4 తుపాకులు, 1122 ఖడ్గములు కూడా వారికి దొరకెను వెళ్లయూరులో 39 మంది శత్రువులు 6 ఖడ్గములతో అంగ్లసైనికులకు లోబడిరి.

సికింద్రాబాదు పటాలము కాకినాడ చేరినది.

శరణాగతుల కష్టములు

పాలఘాటు, డిసంబరు 6:— పాలఘాటులో మాత్రము 4000 మంది శరణుజొచ్చియున్నారు. వీరుగాక కాంగ్రెసు కమిటీవారి రక్షణముక్రింద 650 మంది శరణాగతులుగలరు. తూర్పుగాలి మరలిన పిమ్మట శరణాగతుల ఆరోగ్యము కొంచెము చెడిపోయినది. మూడురోజులుగ వారందరికి అర్ధకడుపుకు మాత్రమే భోజనము దొరకుచున్నది. స్థితి సంకిగ్ధదశకువచ్చినది. ప్రభుత్వము వారే శరణాగతులకు భోజనముపెట్టి రక్షించవలెను అని కే. బి. కృష్ణన్ నాయరు గారు మదరాసు ప్రభుత్వమువారికిని, స్పెషలు కమిషనరు నాపుగారికిని తంతివార్తలను బంపెను: తిండి దొరకక పస్తులు పడుచున్న వేలవేల శరణాగతులు ఆ నగర శాంతికి భంగమును కలిగించవచ్చునని అతడు వ్రాసెను. కృషకాయులకు చేతిని దశనులనిప్పించుటకు సాధ్యపడలేదు.

ఢిల్లీ ప్రభుత్వ ప్రకటనము

ఢిల్లీ, డిసంబరు 7:—శత్రువుల వందరిని పట్టుటకు మండలము అనేక పటాలములకు విభజింపబడినది. శత్రువులతో అంగ్లసైనికు లచ్చటచ్చట సమరము చేయుచున్నారు. శత్రువుల నేకులు స్వయముగ తమంతట తామేవచ్చి అంగ్లసైనికులకు వశపడిపోవుచున్నారు. మేలత్తూరులో నపజయముగలుగుచున్నట్లు ప్రధానశత్రు సైనికాధికారులకు దట్టుచున్నది. శత్రుసైన్యనాయకులను బట్టవలసిన దట్లుండగ, రాజభక్తి పరులమనములలో శత్రుభీతిని పాఱద్రోలవయును. సామాన్య శాంతిక్రమములను నెలకొల్పుటకు సైన్యమునకు వారు సహాయముచేసి, శత్రునాయకులను బట్టుకొనుటకు తోడ్పడవలెను.

*   *   *   *

మాపిలా ఖైదీలమరణములు

ప్రభుత్వనియమితసంఘము విచారించుట

కళ్లికోట, డిసంబరు 7:— ఈ సంఘము ఈ దినము 11 గంటలకు సమావేశమయ్యెను. సార్జెంటుక్రీను మొట్టమొదట విచారింపబడెను. అతడు తాను తిరూరునుండి ఖైదీలను బళ్లారి, కన్ననూరు చెరసాలలకు గొనిపోవుటను వర్ణించెను. మొదటిసారిపోతనూరులో ఖైదీలపెట్టెను తెరచి వారికి త్రాగుటకు నీళ్లనిప్పించెను. కన్ననూరుకు ఖైదీలను పిల్చుకొని వెళ్లెటప్పుడు, అతడు కళ్లికోటలో వారికి త్రాగుటకు నీళ్లనిప్పించెను. కొంచెము పరిశుభ్రవాయువు లోపలికి చొరబడుటకుగాను అతడు తలుపులను కొంచెము తెరచి పెట్టేవాడు.

తరువాత సార్జెంటు రైన్సు విచారింపబడెను. అతడు ప్లాటుఫారములో ఖైదీలు పెట్టెలో నెక్కించబడుచుండగా చూచుచుండెను. 122 మంది పెట్టెలో నెక్కించబడిరి. కోయంబత్తూరువరకు వారు త్రాగుటకు నీళ్లడుగలేదు.

ఇతని సాక్ష్యము ముగిసిన పిమ్మట సార్జెంటు గ్రీను విచారింపబడెను. అతడు ఖైదీలను వేలూరు చెరసాలకు తీసికొనిపోవుటను వర్ణించెను. అతడు పోరనూరులో తలుపులను తెరువలేదు.

అంతట విచారణ ముగిసెను; గాని ఈవన్సు కర్నలు హాంఫ్రేసుగార్లు విచారింపబడవచ్చును.

డాక్టరు సి. బి. రామరావుగారు

మదరాసువాస్తవ్యుడు డాక్టరు సి. బి. రామరావుగారు ఇచ్చటికి వచ్చి, నాపుగారు, నివారణసంఘ కార్యదర్శిగారితో గూడ శరణాలయములను జూచివచ్చుటకు వెళ్లిరి. వైద్యులు, స్త్రీసహాయకులు, కార్యనిర్వాహక కమిటీ, వై. యం. సి. ఏ. పనివాండ్రుచేరి ఈదినము సాయంత్రము ఒకసభను జరుపుదురు. వైద్య, ఆరోగ్యపు ఏర్పాట్లనుగూర్చి డాక్టరు రామరావుగారుపన్యసింతురు.

ప్రత్యేకస్త్రీలసభ

కళ్లికోట,డిసంబరు 8:—7-వ తేదీని పూనాసేవాసాధనసూపరింటెండెంటు జానకీభాయి, బొంబాయి నగరవాస్తవ్యులగు నటరాజమ్మ కన్యక బి. ఏ. మంగళూరు వాస్తవ్యులగు మాధవరావుగారి పతితిలకము గారలొక ప్రత్యేకస్త్రీలసభను చేసిరి. శరణాలయములందలి స్త్రీలకు శిశువులకు సహాయముచేయవలెనని వీరు బోధించిరి.

తణుకుతాలూకా గ్రామోద్యోగస్థులసభ

తణుకు, డిసెంబరు 9.—ప్రకృత తరుణమందు కరణముల స్థితిని గురించి యోచించుటకు తణుకు తాలూకా గ్రామోద్యోగస్థులసభ 15 వ తేదీని ఉదయము 8 గంటలకు తణుకులో జరుగును. సానుభూతిగల వారందరు సభకు విచ్చేయ ప్రార్థితులు అని తణుకు విలేఖకు లొకరు మాకు నేడు తంతివార్తను బంపిరి.

వేల్సు యువరాజుగారు భరతపురములో నున్నారు.

సుప్రసిద్ధులగు గ్రంథకర్తలు పత్రికాసంపాదకులు, విలేఖకులగు సెంటునిహాల్ సింగుగారు తిరువేంద్రము నగరమునకు వారిసతీతిలకముతోగూడ వచ్చియున్నారు.

ముదుసలి చరిత్ర

ఇంగ్లండు దేశమందలి ఆల్డరుషాటు అను స్థలమునందొక ముదుసలి గలడు. ఇతనివయస్సు 103 సంవత్సరములు. చత్వారము లేదు. పండ్లు బాగుగానేయున్నవి. బాగుగా వినగలడు. అనాయాసముగా ఎక్కడికైనను నడువగలశక్తి గలదు. దుస్తులను ధరించుటలో అతని కితరులసహాయమే మాత్రము అనవసరము. క్షౌరమునుకూడ తనకుదా చేసికొనునట. ఇతనిపేరు విలర్ లాంబర్ట్. 95 సంవత్సరముల నుండియు నొకదినమైనను విశ్రాంతి లేక తన అనుదినకృత్యములను నిర్విఘ్నముగా కొనసాగించుకొనుచున్నాడు. ఇతడు ఆల్డర్షాటు పురమున చిన్నవాడు ప్రవేశించునప్పటికి అచ్చట ఒకటి రెండు గుడిసెలు ఒకచిన్న సత్రము తప్ప మరేమియు లేవు. అట్టి కుగ్రామమును ప్రఖ్యాతినందునటుల చేయుటకు ఈతడు చేసిన పనులు వర్ణింపనలవి కావట. ఆ పట్టణనిర్మాత యీతనే యని చెప్పవచ్చును. ఈతడు కన్నులార ఎన్నియో యుద్ధములను గాంచెనట. వృద్ధాప్యమున ఇంత తెలివితేటలు గల మానవులను మనము గాంచుట కష్టతరము గదా!

అద్భుతము లగు గృహములు

ఆస్ట్రేలియాలో జనసంఖ్య నానాటికి విస్తారమగుచున్నది దీనికి కారణము ఇంగ్లండు అమెరికా ఫ్రాన్సు మొదలగు దేశములనుండి ప్రజలు తమతమ కుటుంబములతో ఇచ్చటికి వలసవచ్చుటయే యని తెలియుచున్నది. ఇప్పుడు ఆస్ట్రేలియాలోగల పట్టణములలోగాని, గ్రామములలోగాని ప్రజలు నివసించుటకు తగిన వసతిగృహములు కానము. అథవా ఎచ్చటనో నొకచోట ఇండ్లు దొరకినను వాని అద్దె ఇంతంతయని చెప్పతరముకాదు. సామాన్యప్రజలు దానిని భరింపజాలరు. అందువలన ప్రజలనేకులు పట్టణములకుగాని గ్రామములకుగాని చేరువనున్న పెద్దపెద్ద వృక్షములమీద ఇండ్లు కట్టుకొని నివసించుచున్నారు. వారియిండ్లు ఎట్టివో కనుగొందము. ఆస్ట్రేలియాలో ఒక కుటుంబము గలదు. అందు తండ్రి,తల్లి, కుమారుడు,కుమార్తె గలరు. రోడ్డునకు సమీపమున నొక గొప్పవృక్షము పడియుండుట గాంచి వారు దానిని తమ నివాసయోగ్యముగా చేసికొనిరి చెట్టుకొనమీద తండ్రి తనకు కావలసిన గదులను నిర్మించుకొనెను. కొమారుడు చెట్టుబొందెలో గదులను నిర్మించుకొనెను. ఒకనాడు తండ్రి పనిమీద ఎచ్చటికో వెళ్లి మరల గృహము చేరుచుండగా కొందరు మనుష్యులు చెట్టుబొందెను రంపముతో కోయుచుండుట గాంచి అద్భుతపడెను. ఇంతలో లోనుండి ఒక అఱపు వినబడెను. దానిని విని పనివాండ్రు నివ్వెరపడి పనిమాపిరి. అచిరకాలములోనే ఒక కుఱ్ఱవాడు తలుపును తెఱచుకొని వెలుపలికి వచ్చెను. ఇంతకుముం దతడు నిదురపోవుచుండెను. రంపముయొక్క శబ్దమును విని భయపడి తాను నిదుర మేల్కాంచి వెలుపలికి వచ్చితినని పనివాండ్రతో చెప్పెను. ఈమాదిరి గల గృహములు ఆస్ట్రేలియాలో పలుచోట్ల గలవట.

విదేశవార్తలు

ఐర్లండు దేశ స్వాతంత్ర్యవిజయము.

అన్నిపక్షములవారును ఆమోదించుట

గొప్ప సుదినము.

ఆంగ్ల ఐరిషు యొడంబడికపై సంతకము లైనప్పగానే "నాజీవితమునం దెల్ల నీదినము సుదినము. శతాబ్దములనుండి వచ్చుచున్న సమస్య పరిష్కరింపబడెను" అని ప్రధానమంత్రి పుంగవుడు నుడివెను.

ప్రపంచమునం దన్ని భాగములనుండియు అభినందనపత్ర ప్రవాహము మంత్రివర్గకార్యాలయమును ముంచివేయుచున్నది. ఐరిషు రాజకీయ ఖైదీలను వదలిపెట్టెదరని దెలియుచున్నది. ఈవిషయము ఒడంబడికపత్రమున సూచింపబడలేదు.

పార్లమెంటు సమావేశము

పార్లమెంటు సమావేశదినమును నిర్ణయించుటకుగాను ప్రీవికౌన్సిలర్లును మంత్రివర్గమువారును ఫిజ్జలన్ ప్రభువును సమావేశమైరి. ఈసభకు వచ్చుటకుగాను రాజుగారు సాండ్రింగుహాము నుండి ప్రత్యేకముగా ప్రయాణ మొనర్చెను.

మైకెలు కొల్లిన్సుగారి యభిప్రాయములు

డిసెంబరు 7:— మైకలు కొల్లిన్సుగారు మాన్చెస్టరు గార్డియనుపత్రికయం దిట్లువ్రాసెను:— ఐరిషుయొడంబడిక ప్రపంచమునందు క్రొత్తపరిస్థితులకును, క్రొత్తనానాష్ట్రసభకును ప్రారంభమువంటిది. సామ్రాజ్యమున సామంతులుగ నుండుట కొనర్చు ప్రతిజ్ఞలకర్థములేదు. ఎక్కువ స్వాతంత్ర్యపాశములుండవలెను. సరిసమానతయవసరము. ఇందువలన విరోధములంతరించి స్నేహభావము హెచ్చును. పరస్పరజాతీయసహాకారము విజృంభించును. ఐర్లండు స్వతంత్రముగనుండి సామ్రాజ్యమున నితరప్రభుత్వములతో సమానస్థానమున నుంటచే సామ్రాజ్య మెక్కువశక్తివంత మగును. అమెరికాగూడ నిట్టివివిధరాష్ట్రసమితియందుజేర నెంచరాదా?

ఐరిషుఖయిదీల వదలిపెట్టుట

ఆంగ్లఐరిషు ఒడంబడిక కుదిరినది గాన నైరిషునిర్బంధితులనందరి వదలిపెట్టవలెననియు అర్థరపట్టము సమలులోనికి దేవలయుననియు జార్జిచక్రవర్తిగారు ప్రకటించిరి.

అలస్టరు.

దక్షిణ యూనియనిస్టులతో సంభాషించితిననియు ప్రథమ ఐరిషుపార్లమెంటు సభయందు వారికి తగిన ప్రాతినిధ్యమిచ్చుటకు ఏర్పాట్లు చేయవలయుననియు గ్రిఫితుగారు ప్రధానమంత్రిగారికి జాబువ్రాసిరి. అప్పరు పార్లమెంటువిషయము గూడ వారితో నాలోచించితిమనియు, సైన్యందుగూడ వారిని తగిన యేర్పాటులు గావింపబడవలయుననియు నైరిషునందన్ని పక్షములవారి సహకారమును సంపాదింపగోరుచున్నామనియు వారాలేఖయందు వ్రాసిరి.

యూస్టనునం దుత్సాహము

ఐరిషు ప్రతినిధులు వెడలుసమయమున యూస్టనునం దుత్సాహము ప్రబలెను. విశేషసంఖ్యాకులుగ సిన్‌ఫీను పతాకములను ధరించిన స్త్రీలును పురుషులును ప్రతినిధుల చుట్టును మూగిరి. కొల్లిన్సుగారు వచ్చుచుండగా పోలీసువారుగూడ గుంపుల నాపలేకపోయిరి. ఒకయువతి కొల్లిన్సుగారిని సంతోషముచే కౌగలించుకొన పరుగెత్తెను. అప్పుడు కొల్లిన్సుగారు తమ టోపీని పోగొట్టుకొనిరి. తుట్టతుద కతికష్టముతో అంగరక్షకులుగనున్న పోలీసువారు కొల్లిన్సుగారిని రైలుపెట్టెలో ప్రవేశపెట్టిరి. మిగిలిన ప్రతినిధులందరికిని గుంపువారి యత్యుత్సాహముచే నూపిరి సలుపలేదు. సంతోషధ్వానములు జెలగ రైలుబండి బయలుదేరి వెడలిపోయెను.

ఆంగ్లపత్రికాభిప్రాయము

డిసెంబరు 7:—ఐరిషు రాయబారముల సందర్భమున ఆశ అంతర్థానమైపోయిన సమయమున విచిత్రముగ సంధి కుదిరెనను వార్త యేతెంచెను. ఇందులకు, రాయబారమునందు పనిజేయు వారందరును అభినందనీయులు. ఇతరు లెవరైనయెడల రాయబారములను గురించి నిరాశజేసికొనెడి వారేగానిలాయడుజార్జి మంత్రిపుంగవుడుమాత్రము ధైర్యమును, శాంతమును వీడక జయప్రదముగ కార్యము నిర్వహించెను. ఇందులకు వీరి నెక్కువ ప్రశంసింప వలసియుండును.

ఐరిషు వారిపక్షమునందును గూడయొడంబడిక జేసుకొనవలెనను కోర్కె తక్కువగలేదు. ఐర్లండును విభజింపగూడదను నియమమును ఐరిషువారు ఇంచుమించువదలుకొనిరి. జులైమాసమునందు గావించిన షరతులకును ప్రస్తుతషరతులకును కొంచెము భేదముగలదు. ఇదివరకు స్వేచ్ఛావర్తకముండవలెనని బ్రిటిషువారు గోరుచుండిరి. ఐరిషువారు అందుల కొప్పుకొనలేదు. ప్రస్తుత షరతులయందు మాత్రము బ్రిటిషువారు దీనివిషయము వదులుకొనిరి. నలుదిక్కులనుండియు నైరిషువారిపై నభినందన పత్రములు వర్షించుచున్నవి. వానియథార్థ్యము నైరిషువారు శంకింపరని దలతుము.

అమెరికనువార్తాపత్రిక లీయొడంబడికకు తమసంతసమును దెలుపుచున్నది.

గ్లోబుపత్రిక, లాయడుజార్జిగారు పిట్టుమహాప్రముఖునితో సమానముగ ప్రవర్తించెనని వ్రాయుచున్నది. ఇవి నింగువరల్డుపత్రిక, యొడంబడిక వలన 600 సంవత్సరములకు ఐర్లండునకుగలిగిన సంతోషస్థితిని కొనియాడు చున్నది. ఈ యొడంబడికవలన ఎక్కడెక్కడు న్యాయమును ధర్మమును గలదో నక్కడక్కడ విజయము గలుగునను సామెత ఋజువుపరుపబడుచున్నదని పోస్టుపత్రిక వాకొనుచున్నది. ఈయొడంబడిక వలన భావికాలమునందు ఆంగ్లభాష మాటలాడుకొను జాతులవారందరకును పరస్పరమైత్రియు బలమును గలుగునని మెయిలుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఆంగ్ల వార్తాపత్రికలు

లండను వార్తాపత్రికలు ఈయొడంబడికను గూర్చి అతిదీర్ఘముగ పొగడుచున్నవి. ఈ యొడంబడిక పనులలో పెట్టుటయందు చాలకష్టములు సంభవింపక మానవను సంగతినిగూడ దెలుపుచున్నవని తుట్టతుద కాంగ్ల ఐరిషు హృదయములు గలియుననుసంగతి దుస్సాధ్యముగాదని దెలియవచ్చు చున్నది.

డైలిక్రానికలు

ఈసమస్య పరిష్కారమన్నిటికంటెను కష్టతరమైనట్టియు యిష్టమైనట్టియు కార్యము. ఇది మహాసంగ్రామమున గలిగినజయముకంటెను గొప్పకార్యము. గతసంగ్రామమున జయము మనను నాశనమగుట నుండి తప్పించినది. ఈయొడంబడిక ప్రపంచరాజకీయములను శక్తివంతములుగ జేయునని వ్రాయుచున్నది.

డెయిలీ టెలిగ్రాపుపత్రిక:— కొంతకాలమునుండియు మన మనపొరుగువారిని ఆవరించియున్న మేఘము అంతర్ధానమొందుచున్నది. అని వ్రాయుచున్నది.

టైమ్సుపత్రిక:—ఈయొడంబడిక సుఖప్రదమునుపరస్పరసదభిప్రాయప్రదమును అగు క్రొత్తశకప్రారంభమును సూచించుచున్నది. పరిపాలనయందు బ్రిటిషువారికి గల ధీశక్తి చాకచక్యము అంతమొందలేదని ప్రపంచమునకు చాటుచున్నది. అని వ్రాయుచున్నది.

ఈ యొడంబడికను గూర్చిన సంతోషవార్తను విని పమ్ములను, మేమే నమ్ముట లేదని "వెస్టుమినిస్టరు" పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ప్రధానమంత్రిగారి జీవితమున ఈయొడంబడిక చాలఘనకార్యమని డెయిలీన్యూసు వ్రాయుచున్నది.

అల్స్టరువారు వారివిరోధులచే నిర్బంధ, బహిష్కారములకు లోనగుచుండ సామ్రాజ్యమువారు తాటస్థ్యము వహించి చూచుచు నూరకొనుచుండిరని "మార్నింగుపోస్టు" పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

అల్స్టరువారేవిధమగు నిర్బంధములకును లోనుగా లేదనియు తనస్థానమున తన ఇచ్చచొప్పున తానుండవచ్చు ననియు నితరపత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

అల్స్టరునం దీ యొడంబడిక షరతులను శాంతముతో నాలకించిరి.

ఈ యొడంబడిక బ్రిటనునకు చాల నవమానకర మని ఎడ్వర్డుకార్సనుగారు నడివిరి.

దక్షిణమున ఇంతకంటె నెక్కువ సద్భావముతో నుండిరి. ప్రథమమున ప్రజలు దీనియర్థమును గ్రహింపజాలక పోయిరి, తరువాత చాల ఆనందము నొందిరి.

పశుబలముపై న్యాయము విజయమందె నని"కార్కుఎగ్జామినరు" పత్రిక వ్రాయుచున్నవి.

రెండుదేశములకును గల పరస్పరద్వేషవిరోధములను మరచిపోవుదురుగాక యని ఐరిషు ఇండిపెండెంటు వ్రాయుచున్నది.

ఐరిషు పత్రికాభిప్రాయములు

ఐరిషుపత్రికా వ్యాఖ్యానములు ఈవిషయమున చాల జాగ్రత్తగను మెలకువగను ఉండెను.

ఐరిషు టైమ్సుపత్రిక ఈఅభ్యుదయమును గురించి అప్పుడే అభినందనములు గురిపింపరాదనియు, దీనివిషయమై నల్స్టరు సామ్రాజ్య పార్లమెంటులవారి యుద్దేశము లింకను దెలియలేదనియు, డైల్ ఈరానువారు ఈ యొడంబడికయందు సామ్రాజ్యమునకు లోబడియుండుటకు సమ్మతింపక పోవచ్చుననియు వ్రాయుచున్నది.

అమెరికను పత్రికాభిప్రాయములు

న్యూయార్కుపత్రికలు ఐరిషుగల్లంతు లంతమొందినందులకు సంతసమును వెలిబుచ్చుచున్నవి.

న్యాయవివేకములపై స్థాపింపబడిన శాంతియొడంబడికకు ప్రపంచమంతయు నానందింపవలెననియు సమాధానమునకు వచ్చుటకీయొడంబడిక యొనర్చుకొనబడెననియు వరల్డుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

హెరాల్డుపత్రిక రాజుగారు బెల్ఫాస్టునం దుపన్యసించి యొడంబడికకు సహాయమొనర్చినందులకు రాజుగారిని కొనియాడుచున్నది. మంత్రులు దెల్పుభావములకంటె యున్నతదృక్పథమును బెల్ఫాస్టు యుపన్యాసము వెలిబుచ్చుచుండెను. తుదకు జయముగలిగినది.ఇరుపక్షములలో నెవరును నోడిపోలేదు. అసాధ్యమని దలచుచున్న విషయము సాధ్యమాయెను. శాంతికొరకు దేవులాడుచున్న ప్రపంచమునకిది యాదర్శప్రాయముగా గలదనిగూడ వ్రాయుచున్నది.

అల్స్టరువారిని నిర్బంధపెట్టుటకును, బహిష్కరించుటకును ఐరిషువారి అమెరికను స్నేహితులెవరును వారిని ప్రోత్సహింప కుందురుగాక యని ట్రిబ్యూనుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

7 శతాబ్దములనుండి జరుగుచున్న అన్యాయము నంతమొందించినందులకు ప్రపంచమంతయు బ్రిటిషువారి నభినందించునని టైమ్సుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఇంగ్లండులో నిమార్పులు

డిసెంబరు 7:— డెయిలీమెయి లిట్లు వ్రాయుచున్నది. ఐరిషుస్వతంత్రరాష్ట్రమును గావించుటవలన నాంగ్లప్రభుత్వమునందు చాలమార్పులు జరుగును. అలస్టరుగూడ నైర్లండును జేరినయెడల పార్లమెంటునందు 105 మందిసభ్యులు తగ్గుదురు. ఐరిషుకార్యాలయమును ఇతరఉపశాఖలును తొలగిపోవును. లండనునందు ఐరిషు హైకమిషనరు నియమింపబడును. మరి ఐరిషుస్వాతంత్ర్యరాష్ట్రముప్రతినిధి గలండనునం దుండురు.ఐర్లండువారికి ప్రత్యేక తపాలా కార్యాలయమును స్టాంపులును ఉండును. దీర్ఘదృష్టిగల రాజకీయ వేత్తలు త్వరలో సామ్రాజ్య పార్లమెంటుగాని సంఘముగాని నియమింపబడవలెనని దెలుపుచున్నారు. ఇప్పుడు సామ్రాజ్య రాజకీయ విధానమును గురించి చర్చించుటకు ఎక్కువ అవసరము లేర్పడినవి. ప్రస్తుతము, సామ్రాజ్యము వారు దీనిని గురించి ఆలోచింప వలెను. ఒకసంవత్సరము గడచిన తరువాత నది కార్యరూపము దాల్పగలదు.

ఆయుధనియమనసభ

ఆంగ్లజపానుసంధి

డిసెంబరు 6:—ఆంగ్లజపాను సంధినితొలగించిదాస్థానమున బ్రిటిషు, అమెరికా, ఫ్రాన్సు, జపాను దేశములు ఒడంబడిక కొనర్చకొనునని తెలిపితిమి. వాషింగ్టనునందు మిగిలినప్రతినిధులుచాలమంది దీనినిగురించి శ్రద్ధ దీసికొనుచుండిరిగాని అమెరికావారు ప్రస్తుతమూమాత్ర మంత శ్రద్ధదీసికొనుట లేదు.

లాయడుజార్జిగారి సందేశము

డిసెంబరు 6:—లాయడుగారు పంపిన సందేశమును ఇంగ్లీషుమాటలాడువారి సమాజమువారొసగిన విందునందు చదివిరి, వాషింగ్టనుసభ జయప్రదముగ ప్రారంభింపబడెననియు వారికార్యక్రమము ఆదర్శము చేయుటకు విజయవంతము లగు ప్రయత్నములొనర్చనని వారు తెలిపిరి.

బాల్ఫరుగారి యాశలు

ఆయుధనియమమును గురించి నుడువుచు బాల్ఫరుగారు ఆకార్యమంతయు సంయుక్తరాష్ట్రముల హస్తములయందుండెనని వచించెను. ఆయుధనియమసభయందు వివిధదేశములు గనపరచిన పరస్పరసహాకారము ఇకముందు జరుగబోవు అనేక ఇతర అంతర్జాతీయసభలకు ఉపోద్ఘాతమువంటిది. ఆంగ్లము మాట్లాడువారంద రెల్లప్పుడును ఒకవైపునే యుందురని యాశించుచున్నామని వారు నుడివిరి.

రష్యాకరువు:— ప్రెసిడెంటు హార్డింజిగారు 110 లక్షల బుషెలుల ధాన్యమును విత్తనములను రష్యాకరువునకు ఈయవలెనని తెలిపిరి.

సమీప ప్రాచ్యదేశ సమస్య

డిసెంబరు 6:— ఫ్రెంచి, ఇటలీవారు సమీప ప్రాచ్యదేశ సమస్యల పరిష్కరించుటకు ఆంగ్లపరాసు ఇటలీదేశ ప్రతినిధుల సభ కూడంబడినందులకు కాంగ్రేయులు సంతృప్తులైరి.

పరాసువారొనర్చుకొనిన ఫ్రాంక్లిన్ బుల్లియనుసంధికి [illegible]గా పరాసువారి మూడుదేశముల సభయందుచే సమీప ప్రాచ్యదేశ సమస్యను పరిష్కరించుట కెత్నించినయెడల చాల యుక్తము.

డిసెంబరు 6:— టర్కీవారు సైలీషియాను 1 వ తేది నుండి ఆక్రమించుచుండిరి. ఏమియు కల్లరలు గాన్పించుటలేదు. అందరును శాంతముగనే నివసించుచుండిరి. డ్యూరేషియలును మాత్రము టర్కీవారు ప్రవేశింపలేదు. అచ్చట చాలమంది పారిపోవు [illegible]స్వవు లుండుటచేనట్లుచేయలేదు.

గ్రీసు–కమెనిస్టుతి డిసెంబరు 7:—ఇటలీ నౌక మీద అంగోరాకు ప్రయాణ మొనర్చుచున్న బకిర్‌సామి బెగారిని గ్రీకులు అరెస్టుజేసిరి. ఇటలీ వారిందు జోక్యము పుచ్చుకొనుటచేనా అరెస్టును రద్దు జేసిరి.

పరాసువిధానము

బ్రియండుగారి యుపన్యాసము

డిసెంబరు 6:—పరాసు సెనెటువారు బ్రియండుగారియందు తమకు నమ్మకము గలదని తీర్మానించిరి. 249 మంది అనుకూలముగను 12 మంది ప్రతికూలముగను సమ్మతులనిచ్చిరి. తరువాత బ్రియండుగారుపన్యసించిరి. ఆ సందర్భమున నిట్లు చెప్పిరి. జర్మను నష్టపరిహారముల నిచ్చు విధానమును అందులకుగాను నియమింపబడిన పంచాయితీ సంఘమువారు దెలిపెదరు. దానిని మిత్రమండలివారి యనుమతిపై యమలులో పెట్టవలెను. పరాసువారు చాలవరకీయొడంబడిక ప్రకారము వర్తింపదలచిరిగాని పరాసువారు ప్రథమమున తమ లాభనష్టముల విచారించుకొనవలెను. వాషింగ్టను సభయందు పరాసువారి లాభనష్టమును గురించిన ఏవిషయమునందును నేను అజాగరూకతతో వర్తింపలేదు. జర్మనులకొరకు పరాసువారు నష్టము నొందవలెనని మిత్రమండలిలో నెవరును చెప్పజాలరు. అసత్య, భీదతనమును ప్రకటించుటవలన జర్మను దేశము చాలభాగ్యవంత మైనది.

విదేశవ్యవహారములను గూర్చినచర్చ కొంతకాలమువరకు సాపవలెనను బ్రియాండుగారి తీర్మానమునకు 160 మంది అనుకూలముగను 100 మంది ప్రతికూలముగను సమ్మతుల నిచ్చిరి.

కెనడాఎన్నికలు

డిసెంబరు 7:— కెనడా జనరలుఎన్నికలలో లిబరలు పక్షమువారు విజయులైరి. ప్రధానమంత్రిగారగు మైహెనుగారును మంత్రివర్గమువారును పరాజయము నందిరి.

పక్షములస్థితి

ఎన్నికలయందు 43 కన్సర్వేటివులును 109 లిబరలులును 33 ప్రొగ్రెసివులును 2 లేబరులును ఎన్నుకొనబడిరి. ఇంకను 48 స్థానములవారు ఫలితముల దెలుపలేదు. లిబరలు పక్షనాయకుడగు మెకెన్జికింగుగారు 1000 మంది అధికసంఖ్యాకులచే నెన్నుకొనబడెను. ఒంటోరియోస్థానమునకు మిక్‌ఫైలు అను యువతికూడ నెన్నుకొనబడెను.

మెకెన్జికింగుగారి నభినందించుట

డిసెంబరు 7:— నలువైపులనుండియు, ఇంకను ఫలితములన్నియు సరిగ దెలియకపోయినను మెకెన్జిగారిని చాలమంది అభినందించుచుండిరి.

డెయిలీ మెయిలుపత్రిక, సింహాప్రభుస్థానమున శాస్త్రి గారు నియమింపబడవచ్చునని వ్రాయుచున్నది.

శ్రీ మైలవరం బాలభారతిసమాజ

మువారు బెజవాడనందు 10-12-21 తేదిన

శనివారమునాడు రాత్రి

ద్రౌపదివస్త్రాపహరణం నాటకము

ప్రదర్శింతురు.

రేట్లువివరం:— పురుషులకు రూ 2, 1-8-0, 0-8-0, 0-4-0.

స్త్రీలకు రూ 0-8-0, 0-4-0.

కె. పట్టాభిరామయ్య, మేనేజరు.

మిత్రమండలి-టర్కీ

అంగోరాతో రాయబారములు

బోల్షివికు కుట్రలు

డిసెంబరు 6:— టైమ్సుపత్రిక సమీపప్రాచ్యదేశ సమావేశమును గురించి వ్రాయుచు నిట్లు వ్రాయుచున్నది:— ప్రస్తుతపరిస్థితులకు సెవర్సుసంధి ఎంతమాత్రమును సరిపడదు. ఒడంబడిక సమయమున గన్పించిన సంగతిసందర్భము లన్నియు నిష్ప్రదృశ్యము లాయెను. ఆ యొడంబడిక ఇప్పుడు అపాయకరముగను, చిక్కులుగాను, అసహ్యాకరముగను గన్పించుచున్నది.

మిత్రమండలివారొక మంచి కార్యవిధానమును నిర్ణయించుకొనవలెను. భారతదేశ మహమ్మదీయాశయములను-గ్రీసువారు ఆసియామైనరునువదలవలసినయావశ్యకతను బ్రిటిషువారు గమనించివానివిషయమాలోచింపవలెను. మిత్రమండలివారు ప్రథమమునకెమెలు పాషాగారితో కార్యక్రమము ప్రారంభింపవలెను. రాయబారములవలన కెమెలు పాషాగారి అధికారములో నుండు సస్వర విరుద్ధవిషయములు బయల్పడగలవు. టర్కీసుల్తాను ఖయిదీగానుండెనని అతను తనవాదనను కొనసాగించును. ఇది అర్థము, టర్కీని తిరిగి సరియగుస్థానమున నెలకొల్పుటకు ముందు కెమెలుపాషాగారికిని సుల్తానుగారికిని నుండు సంబంధములు నిర్ణయింపబడెను.

కెమెలుపాషాకు బోల్షివిక్కులతో సంబంధముగలదు. ఇందువలన నింకొక చిక్కు రాగలదు. తురుష్కమిత్రమండలియొడంబడిక కుదురకుండ జేయుటకు మాస్కోయందలి బోల్షివిక్కులు తురుష్కులపయి తమపలుకుబడి నుపయోగించుచున్నారు. అందుచే మిత్రమండలివారందరుగలసి యుక్తమగుసంధికి కెమేలు పాషాను పిలువవలెను ప్రస్తుత స్తంభనమునుండి తప్పించుకొని అభివృద్ధికి జనుమార్గ మిదియొక్కటియే.

తురుష్కరాజు చంపబడుట

డిసెంబరు 6:— సయ్యదు అలిపాషారాజుగారు ఈదినమున షికారునకు జనగా నొకరివాల్వరుగుండుచే కాల్చబడెను. కాల్చిన దెవరో తెలియదు. వారు వెంటనే వైద్యశాలకు కొనిపోబడిరి. కాని వారప్పటికే మరణించిరి. సయ్యదుఅలి పాషాగారిదివరకు బర్కీప్రధానవజీరుగ నుండిరి.

ఈజిప్టుసమస్య

రాయబారములు విఫలము లగుట

ఆడ్లీ పాషాగారు తిరిగివచ్చుట

డిసెంబరు 7—ఈ దినము ఆడ్లీపాషాగారును వారిసహోద్యోగులునులండనునుండి తిరిగి కెయిరోకువచ్చిరి చాలమందివారికి పుత్సాహము స్వాగతమొసంగిరి. పాషాగారిని వారిబండివరకు జములమీద దీసికొనిపోయిరి. స్వాతంత్ర్యనాదములు మిన్నుముట్టెను.

అశ్వారూఢులగు పోలీసువారితో గలసి పాషాగారును సుల్తానుగారి భవనమునకు జనిరి. పాషాగారును తమపదవికి రాజీనామా నిచ్చిరని తెలియుచున్నది. వీథులవెంబడి వారికి జయజయధ్వానములు లచెరేగుచుండెను.

తరువాత వారుపన్యసించిరి. 4000 మంది ప్రధానమూర్తులు సభయందుగలరు. ఉపన్యాసములు మిక్కిలిగను గంభీరముగను తాను సంధిజేసికొనజాలకపోతినని ఆడ్లీపాషాగారు నుడివిరి. అన్నికక్షులవారును గలసి ఏకముగ పనిజేసిననే జాతీయాదర్శముల నందవచ్చునని పాషాగారు నుడివిరి.

ఆడ్లీపాషాగారి పై వీథులలో కొంత తుక్కు పదార్థములను విసరినకొంతమందిని పోలీసువారు శిక్షించిరి. ఈజిప్టుబల్లెపు పటాలము వీథుల వెంబడి తిరుగుచుండెను.

జగ్లూల్ పాషాగారి విజ్ఞప్తి

డిసెంబరు 7:—జగ్లూల్‌పాషాగారు బ్రిటనును దూషించుచు, ఒక విజ్ఞప్తిని ప్రజల కంపిరి. ఈజిప్టు స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటకొరకు గట్టిప్రయత్నము లొనర్పవలెననియు ఆ ప్రయత్నములందు కల్గు కష్టనష్టములకు గాని, జయము నందిన యెడల గల్గు స్వాతంత్ర్యలాభమునకు గాని లక్ష్యము జేయరాదనియు నందు దెల్పెను.

సింహాగారి స్థానమున నింక నెవరును నియమింపబడలేదనియు అంతవరకు సర్ హావిలండు లిమెజుకరుగారు ఆ స్థానమున నుందురనియు తెలియుచున్నది.

డిసెంబరు 7:— జర్మనునందు సార్‌లాయిస్ అను ప్రదేశమున నొబ్బుడైన మైటువర్క్సునందొకచోట బ్రద్దలై 100 మంది మనుష్యులు హతులైరి.

ఆంధ్ర భాగవతము

ప్రెసిడెన్సీ కాలేజి ఆంధ్రభాషాభివర్ధనీసమాజము

తరఫున నిన్నటి సాయంకాలము పానుగంటి రామారాయణంగారి యధ్యక్షత క్రింద ఆదిపూడి సోమనాథరావుగారు ఆంధ్రభాగవతమునుగూర్చి యుపన్యసించిరి.

అధ్యక్షుని ప్రారంభోపన్యాసము

భాగవతము పోతనామాత్యుడు ఒకగ్రంథమునుండి తెనుగించినదిగాదు. స్వయముగ స్వతంత్రముగ వ్రాసినది. పోతనామాత్యుని భాగవతము భాషాసారస్వతమునకు వన్నె దెచ్చినది. కవిత్వము సుప్రసిద్ధము వక్తృత్వము, వస్తుప్రదర్శనము, భావగాంభీర్యములు అనిర్వచనీయములు. భక్తివిషయమై ఇంకెవరును పోతనామాత్యునివలె వర్ణించలేదు. ఆపన్నతనుగూర్చి ఎక్కువగ వర్ణించబడెను. 'లా ఒక్కింతయులేదు' అను పద్యమును దృష్టాంతరముగజూపి ఈపద్యమును విన్నవారికిని చదివినవారికిని మనసు కరుగక మానదనిరి. వక్తృత్వప్రభావమునకు బలిచక్రవర్తి చెప్పినపద్యమును బలి ప్రకరణమునుండి తార్కాణముగ గొనిరి. ప్రస్తుతపుకవులు వక్తృత్వమున పాండిత్యము నెఱుంగరు. వక్తృత్వమునకు పోతనామాత్యుడే సాటి. శబ్దాలంకారములు మెండు. ప్రబంధకవులు పోతనామాత్యు ననుసరించియే వేతప్రగ్రంథముల యందు శబ్దాలంకారములను విస్తారణ ముపయోగించిరి. అర్థగాంభీర్యముపదగుంఫనముగూడ పోతనామాత్యునినే అనుసరించి ప్రవేశపెట్టబడెను. ఇందులకు "ఆటజనిగాంచె భూసురుండు" అను పద్యమును లక్ష్యముగ జూపిరి. పోతనకవిగారు తమభాగవతరచనచే సారస్వతమునకు ఛాయను గల్పించిరి. ప్రబంధకవిత్వము ఆదికవిత్వము గాదు. భాగవతమే ప్రబంధకవిత్వమునకు త్రోవజూపినది. పోతనకు వ్యాకరణశాస్త్రజ్ఞానము లేదని కొందరనెదరు. ఒకవేళ సాఖలిత్యము లున్నవనుకొన్నను అవి అజాగ్రతవలన యుండనోపు. ఇంకను కొన్ని లోపములను పోతనకు ఆరోపించుచున్నారు:— త్వార్థక ఇకారమునకు సంధి గల్పించెననియు రేఫరకారములకు మైత్రిని గల్పించి యతిప్రాసములను సమకూర్చిరనియు అనుచున్నారు. నన్నయాదులుకూడ రేఫరకారములకు యతిప్రాస మైత్రిని కల్పించినవారే. అవిలోపములు గాజాలవు. వాల్మీకియందు గూడ వ్యాకరణదోషములుగలవు. ఆంగ్లమున షేక్సిపియరునకు గూడ గలవు. నిశ్చయముగ తెలుగుభాష యభివృద్ధి జెందుటకు భాగవతమే కారణముగాని రామాయణము గాదనిరి.

పిమ్మట సోమనాథరావుగారు పోతనామాత్యుని కవితామాధుర్యమును, భక్తిరసపరవశత్వమును, పదజాలమును కొనియాడిరి. పోతనామాత్యునికవిత్వము సహజకవిత్వ మనియు ఎచటజూచినను తన్మయత్వమే యనియు నిరూపించిరి. పోతనామాత్యుని కవిత్వము వీరకరుణాదినవరససమిళితమై యున్నదని లక్ష్యమును జూపిరి. ప్రత్యేకము ప్రాసకై కష్టపడలేదనిరి. కవిచిత్రకారునివలె యుండవలయుననిరి. అట్లు పోతనామాత్యు డొకడే గలదనిరి. ఏ ఏ పదములను భావములను ప్రయోగించవలయునో పోతనామాత్యునకే తెలియును. ఆయనకవిత్వము గురుస్థానముల నొప్పుచున్నది. మనలో మనకు అంతఃకలహము లున్న దేశము బాగుపడదు, అను నైతికభావమునకుగూడ భాగవతమునుండి ప్రమాణములను జూపిరి. నీతిని, ధర్మమును స్థాపించుటకై పోతనభాగవతమును రచించెను. భక్తినీతిని వర్ణించుటయందు పోతన అగ్రగణ్యుడు. తిక్కనగూడ నీతిని గఱపుపద్యములను వ్రాయుటలో పోతనకు చాలడనిరి. పోతనకవిత్వము సజీవకవిత్వము, పోతనకవిత్వమున నిరర్థకపదములు కంచుకాగడతో వెదకినను కాన్పించదనిరి. అహంభావము [illegible] నేదో పోతన ఎఱుంగడనిరి. పిమ్మట పోతనామాత్యునిచే వర్ణించబడిన, ప్రహ్లాదునివలెను యువకులు అందరును నిష్కళంకకీర్తిధాములయి, స్వార్థత్యాగులయి దేశాభ్యుదయమునకు తోడ్పడవలయు ననిరి.

ఉపన్యాసాంతమున అధ్యక్షులు పోతనామాత్యుని దేశభక్తిని, స్వార్థత్యాగమును కొనియాడి మనమందరము దేశభక్తులుగను స్వార్థత్యాగులుగను పోతనమాత్యునివలె నుండవలయు ననిరి.

అధ్యక్షునకును ఉపన్యాసకునకును వందనములతో సభ ముగిసెను.

కావలెను.

నెల 1 కి రు 25 మొదలు రు 200 ల వరకు జీతము పుచ్చుకొని పనిచేయగల గుమాస్తాలు కావలెను. ధరావత్తు క్రింద సొమ్ము కట్టవలెను. అర్ధ స్టాంపుతో దరఖాస్తు పంపుకొనవలెను. (8271

ఆర్యస్వదేశీవర్క్సు, సైదాపేట, మద్రాసు.)

స్థానిక వార్తలు

ఉన్నవలక్ష్మీబాయమ్మ:— శ్రీమతి ఉన్నవలక్ష్మీబాయమ్మగారు నేటిదినము సాయంకాలము వెల్లూరునుండి చెన్నపురికి వచ్చిరి.

ట్రిప్లికేన్ సంగీతసభ వారియాజమాన్యము క్రింద 11 వ తేదీ సాయంత్రము 4-15కు సభ జరుగును. వనజాక్షీ—గాత్రము పద్మావతి—జంత్రము

కోయంబుత్తూరునందు వ్యవసాయకళాశాలజన్మదినోత్సవమును, 11 వ వ్యవసాయకాన్ఫరెన్సును ఈనెల 19 మొదలు 22 వరకు జరుగును. యన్. మాక్మికేల్ గారధ్యక్షత వహింతురు.

డిశంబరు 15 వ తేదీసాయంత్రము 6 గంటలకు ప్రచురణాలయము వద్ద డబ్ల్యు. వైఫ్ గారు "వ్యాపారశిక్షణము" అనువిషయముపై నుపన్యసింతురు. రాగోరువారు ప్రచురణాధికారికి టిక్కెట్లకు దరఖాస్తు పంపవలెను.

ఒక సవరణ:— నిన్నటిపత్రికలో 9 వ పేటీయందు "అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసుకు వెళ్లే ఆంధ్ర ప్రతినిధులకొక ప్రత్యేకరయిలు" అను తంతీవార్త ఒక గుంటూరు విలేఖరిచే పంపబడెనని ప్రకటించబడెను ఆవిలేఖరి ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సంఘ కార్యదర్శి గొల్లపూడి శీతారామశాస్త్రిలుగారు.

దేశీయ ప్రార్థన సమాజము:— రేపు (శని వారము) మధ్యాహ్నము 2 గం॥కు చాకలపేటలో వాశిర్లవారి ముద్రాక్షరశాలలో ప్రార్థన జరుగును. మఱుదినము పెరంబూరులో రాఘవాచారియార్ వీధి నెం.15 భవమున ఉదయము 11 గం॥కు విద్యార్థులకు ప్రార్థన తరగతి సమావేశమగును. మధ్యాహ్నము 2 గం॥ ప్రార్థన సభ జరుగును.

నెల్లూరులో డిశంబరు 30-వ తేదీన రావుబహద్దూరు కన్నన్ చెట్టి ఉచిత ఆయుర్వేదాశ్రమ వార్షికోత్సవము జరుపనెంచబడినది. ఈసందర్భమున నెల్లూరుజిల్లా, మూలికాప్రదర్శనము జరుపబడును. ఇందునిమిత్తమై డాక్టరు కె. యస్. కేసరిగారు ఇతరవైద్యులు, పెద్దమనుష్యులు గూడి సంఘముగ నిందుకై యేర్పడిరి. ఈప్రదర్శనోద్దేశము వైద్యులకును ఇతరులకును మూలికల విషయము తెలియచేయుటయే.

చెన్నపురి అన్నదాన సమాజము గతించిన రెండు వారములలో నీక్రింది ముఖ్యమైన అన్నదానములు జరిగెను. ఎం. కె. మురుగేశ ముదలియారుగారు 300 మందికి మృష్టాన్నభోజనము, వి. పార్థసారథినాయుడుగారు 150 మందికి, ఆర్. రసివిశ్వనాథముదలియారు, సామి వెంకటాచలంచెట్టి, అబ్బాజీచెట్టి అందుసన్ను, శ్రీరాం వెంకటరంగం చెట్టి, యస్. నటేశం చెట్టి, కంకిపాటి శ్రీరాములుచెట్టి, కొల్లా రామనాథమయ్యగార్లు ఒక్కొకరు 100 మందికి, వి. గోవిందరాజు. కె. చెన్నకేశవులుచెట్టి, పి. లక్ష్మీనరసునాయుడు, చీరల సంపతి చెట్టి, ముత్తమ్మాళ్ గార్లు ఒక్కొక్కరు 50 మందికి, గ్రాం పీరాసామిముదలియారుగారు 33 మందికి అన్నదానములు చేసిరి.

నాటకమునందల్లరి:— బుధవారమునాడు రాత్రి తిరువళ్లిక్కేణి ఎంప్రెసు థియేటరునందొకనాటకము ప్రదర్శింపబడెను. నాటకమునకు చాలమంది చనుదెంచిరి రాత్రి 11-30 గంటలవరకంతయు బాగుగనే జరిగిపోయెను. ప్రకటింపబడిన ప్రసిద్ధనటుడు డొకరు వేషమును ధరించి గాన్పింపకుండుటచే కొంతమంది యుద్రేకపూరితులై తమసొమ్మును తమకు తిరిగి ఇచ్చివేయవలసినదని యడుగుచు కుర్చీలను సామానులను విఱుగగొట్టజొచ్చిరి. సబు ఇనస్పెక్టరు మణారుగారును కొందరుపోలీసువారును మూకను నాట్యరంగమును సమీపింపకుండ నడ్డుపెట్టిరి. కొందరుధూర్తులు కుర్చీలను సామానుల విఱుగగొట్టుచునేయుండిరి. కొంతకష్టముపై నల్లరినణచిరి. సబుఇనస్పెక్టరుగారిచేనరెస్టుచేయబడిన వారలలో నార్గురు గాఱపేట బెంచికోర్టువారిచే దోషులుగ నిర్ణయింపబడి 10 రూప్యములవొప్పున జరిమానాశిక్షలు విధింపబడెను. రెండునెలలవరకు సత్ప్రవర్తన గలిగియుండుటకుగాను స్వయముగ 25 రూప్యముల జామీను ఇంకొకజామీనును దోషులు ఈయవలెననిగూడ తీర్పునందుగలదు.

రాజీనామాలు

మహారాజశ్రీ వేదమూర్తులయిన గుడివాడతాలూకా తహశీల్ దార్లవారగు అల్లాడి సుబ్రహ్మణ్యం అయ్యరుగారి సన్నిధికి:

నందివాడ గ్రూప్ అసిస్టంటుకరణం నందివాడలక్ష్మీనారాయణప్రవాసికొన్న రాజీనామా.

ప్రస్తుతస్థితిగతులనుబట్టి నిరంకుశమై న్యాయరహితమై, దాస్యజీవితోద్బోధకమైన హూణప్రభుత్వముక్రింద నీచమై. హేయమై, నిరుపయోగమై స్వచ్ఛంద జీవిత వినాశకరమై, యపవిత్రమైన దాస్యాంధకారమునుండి ముక్తినొందింపజాలు నూతనజీవితవికాసాస్పదమైన కృష్ణామండల అవసరమహాసంఘ శాసనప్రకారము నాస్వవృత్తియైన నా అసిస్టంటు కరిణీకపుబదివికిమనఃపూర్వకమైన రాజీనామా యిందుమూలముగా నొసంగుచున్నాను.

చిత్తగించవలెను. ఇట్లు భారతభక్తుడు.

నందివాడ లక్ష్మీనారాయణప్రవాలు.

25-11-21

* * * *

మ. రా. రా శ్రీ. ఏలూరుతాలూకా తహసీల్దారు గార్కి-

అయ్యా!

ప్రజాశయవిరుద్ధవిధాన మవలంబించిన ఏప్రభుత్వమునకైనను సేవచేయుట పవిత్రమగు మనహిందూమతధర్మమునకును, నాయంతరాత్మకును వ్యతిరేకము గనుక అట్టివిధాన మవలంబించిన ప్రస్తుతప్రభుత్వమునకు సంబంధించి నా యుద్యోగమునుండి విముక్తి కోరుచున్నాను.

చిత్తగించవలెను.

మొటపర్తి వెంకటనారాయణ

గ్రామ మునసబు. దెందులూరు.

ఈ గ్రామమనేదారగు మొటపర్తి బుచ్చయ్యగారు తమ వుద్యోగమునకు రాజీనామాయిచ్చిరి.

* * *

మహారాజరాజశ్రీ గుడివాడ తాలూకాతహసీల్ దార్లవారి దివ్యసముఖమునకు.

నూతులపాడు గ్రామకరణం నందివాడ ఆదినారాయణమూర్తి వ్రాసి దాఖలుచేసికొన్న రాజీనామా.

అయ్యా,

ఈ నెల 21 వ తేదీని జరిగిన కృష్ణామండల గ్రామపాలకుల అవసర మహాసభలో తీర్మానింపబడిన అఖిలభారత జాతీయ కాంగ్రెసు తీర్మానమును అనుసరించి బ్రిటిషు ప్రభుత్వసేవ గౌరవమునకు భంగకరమని యెంచి బ్రిటిషు గవర్నమెంటుకు సంబంధింపబడినంతవరకు నా వుద్యోగమునకు రాజీనామా యిచ్చుచున్నాను.

చిత్తగించవలెను.

నందివాడ ఆదినారాయణమూర్తి.

21-11-21

* * * *

నేను యిప్పటికి 30 సంవత్సరములనుండి కరణంపదవి నిర్వర్తించుచుంటిని. ఇకను ఈప్రభుత్వముక్రింద నాయుద్యోగపదవికి యోచితమగు మర్యాద కలుగనేరదని యెంచి ఈ రోజున బానిసత్వమునుండి విముక్తుడనై ఆంధ్రదేశ గ్రామపాలక 3 వ సభ 8 వతీర్మానంప్రకారం నాపదవికి రాజీనామా యిచ్చితిని.

సత్తిరాజు జగన్నాథం,

తణుకుతాలూకా శింగవరం కర్ణం.

* * * *

మహారాజశ్రీ తణుకుతాలూకా తహశీలుదారువారి సముఖమునకు.

ఇరగవరం గ్రామ అసిస్టంటు కరణం నండూరి రామలక్ష్మయ్య వ్రాసికొన్న రాజీనామా విన్నపములు. అయ్యా, అఖిలభారత దేశీయమహాసభవారి తీర్మానమును శిరసావహించి ప్రభుత్వమునకు సంబంధించినంతవరకు నాపదవికి రాజీనామా యియ్యవలసినదైనది. ఈ రాజీనామాను మీరు స్వీకరించకపోయినను యీరోజునుండియు పనిచేయుట లేదని రూఢిగా తెలియపర్చుకోవడమైనది.

దివ్య చిత్తమునకు తేవలెను,

నండూరి రామలక్ష్మయ్య.

ఇరగవరం
2-12-21

అన్వీకన్న ది.

N. B. దీనితో యీ గ్రామకరణములు ముగ్గురున్నూ కూడా రాజీనామా యిచ్చినారు.

చెన్నరాజధాని టపాల బంట్రోతుల సంఘము:-

ఈసంఘము 7-12-21- తేదీనిసభచేసి ఈక్రింది తీర్మానము లామోదించిరి.

21-8-21, 16. 9. 21, 26. 9, 12, 11, 11, 21 తేదీలయందేము చేసిన తీర్మానముల తిరస్కరించి అధికారులు కొద్దిమందికి మాత్రమే జీతములు వృద్ధిగవృద్ధి చేసిరి కావున ఈ నెల జీతము సంఘసభ్యులందరును తీసికొనవలెదుగాని వారందరు పనిసరిగ చున్నారు. గాన ఇకమీద పెట్టియుంచవద్దవమెట్టి సంభవించినను అధికారులే బాధ్యులగుదురని తెలియచేయడమైనది.

(2) మాలో 6 గురు సభ్యులు కలసి సంఘమునొక్కమంచి వరచుటకు కమిటీగా యేర్పడినారు.

(3) కీల్పాకు పోస్టాఫీసు స్థలము మార్చవలసినదిగ ఎంతకాలమునుండి కోరినను యింకను మార్చనందుకు చింతించుచున్నాము. బంట్రోతులు చాల బాధపడుచున్నారు. స్థలమైన మార్చవలెను. లేదా యింటియజమానులకు బ్యాసము చెప్పవలెనని యీ సంఘమువారు కోరుచున్నారు.

(4) బంట్రోతుల సంఖ్యనైన హెచ్చింపవలెను లేదా వారు దూరప్రదేశములను త్రిరువిచ్చుట మానవలెనని ప్రార్థిస్తున్నారు.

(5) ఇదివరలో జనరల్ బాడీవారు తలగుడ్డలుగూర్చి యామోదించిన తీర్మానము నీ సభ యామోదించుచున్నది.

(6) పోస్టుమాస్టరులకు స్నేహితుడుగ, నుండి శ్రీయుత బాలు తరపదముఖర్జీగారిని మరల వారిపదవిలో నుండవలెనని యధికారుల గోరుచున్నారు.

(7) గా॥ టి. ఎన్. శర్మగారిని తమకష్టముల నివేదించుటకు సందర్శించుటకై సంఘకార్యదర్శిని, యధ్యక్షుని బంపుచున్నారు.

8. ఈపైతీర్మానముల నధికారులకు పంపవలెను.

ఆంధ్రవిద్యార్థి

(ప్రతిమాసమున ప్రకటింపబడును.)

సుప్రసిద్ధులగు ఆంధ్రమహాశయుల వ్యాసములిందు ప్రచురింపబడును. చందాదారులలో నెవ్వరైనను మంచి వ్యాసములు వ్రాసి పంపుచుండినచో, విలువగల సువర్ణపతకములు బహుమతిగా నొసంగబడును. సం॥ చందా 2-0-0 మాత్రమే.

సంపాదకుడు:- భీమగ్వర శైవ-సుబ్రహ్మణ్యశర్మ

ఏ. యం. ఏ. సి. అనంతపురము.

నిష్టముగ తయారుచేయబడిన శాస్త్రీయ ఔషధములు.

ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీలో దొరకును.

తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

మేనేజరు, ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ,

19, హారిస్ రోడ్, మౌంటురోడ్ - మదరాసు.

"అద్భుత భవిష్యత్ ఫలదర్శిని"

ఇది మంచి ఆశ్చర్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతి మనుజునకును ప్రతిదినమును మిక్కిలి వుపయోగకరము. ఇది చూచుకొని .... శకము, పుట్టినతేదీ, నక్షత్రము, మొదలగునవి అక్కర .... దు, సులభమైన తెలుగులో వ్రాయబడినవి. గొప్ప సర్టిఫికేటులను పొందినది. వెల 1 రూ ప్రస్తుతం ఏలూరు సబ్ జడ్జిగారగు అతి నారాయణరావు పంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారిట్లు వ్రాసిరి. "రాగల దానిని తెలిసికొన గోరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సంతోషము కలిగించునని నా నిశ్చయము." పుస్తకములు కావలయువారు — తిరుగు టపాకు వ్రాయవలయును.

తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము.

2888 కోడవరం, విశాఖపట్నం, జిల్లా

తామర తైలము

సీసా 1-కి 0-6-0. పోస్టుఖర్చులు వేరు.

ఒక్క మా తామరతైలము సీసాతో అరు అణాలకొని రాచుకొంటే పోయిన రాత్రివేళల మీ తామర నిర్మూలమగును. సరసమైనదానికై మీ అరు అణాలు తీసి తీసికొని తప్పక.

వ్యాపారస్థులకు హోల్సేలు ధర కొరకు వ్రాయుడి.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక మద్రాసు

పాళ్యపు వెంకటాచల పండితుల

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధౌషధము

లోకోపకార

కస్తూరి మాత్రల వలె

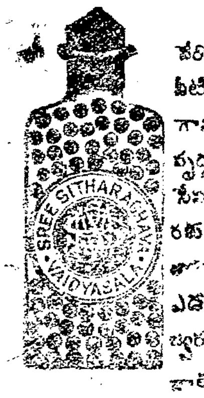

సర్వోత్తమమగు బాలింతలకు దివ్యౌషధము వేరొకటి లేదని ధారాళముగా చెప్పవచ్చును. ఓటిలో అత్యంతకరమైన ఈ వస్తువు చేరలేక గాపున అప్పుడు పుట్టిన శిశువు మొదలుకొని వృద్ధులవరకు ప్రతివక్కడును సంతోషముతో సేవించవచ్చును. ఈ మాత్రలు 3 నుండి 6 వరకు తాంబూలములో గాని లేక వట్టి నోట గాని ప్రతిదినము ఉపయోగించుచు వచ్చిన ఎడల మందము అజీర్ణము మలబద్ధము చలిజ్వరము జ్వరము మలేరియాజ్వరము కీళ్ల వాతము, దగ్గు, పడిశెము నరముల నొప్పి మొ॥ సంత ఇంకు ఎంతో జబ్బులు కలరా మొదలగు ఇంకా అనేక వ్యాధులను దగ్గరకు రానియ్యదు. జబ్బుగా నిలిచిన వేళ ఉపయోగించిన తక్షణమే గుణ మిచ్చును. ఒక పోయిన మూర్చించే సంకేత గుమస్తాలు వ్యాపారస్థులు ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు భోగస్త్రీలు కూడ ఈ మాత్రలను సేవించి గుణమును పొందుచున్నారు. 250 మాత్రలు గల సీసా 1-కి వెల రు 0-4-0 ఒక సీసా మొదలు 6 సీసాల వరకు పోస్టేజి 0-4-0 ఒకేసారి 6 సీసాలను తెప్పించిన పోస్టేజితో రు 1-8-0

12 సీసాలు	"	"	2-12-0
25 సీసాలు	"	"	5-8-0

మద్రాసునందు అన్ని దుకాణములందు దొరకును.

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల

(801-534) మైసూరు

తంతి విలాసము— సంకేట్ మైసూరు.

వైద్యరత్న పండిత,
డి. గోపాలాచార్లుగారి

చ్యవనప్రాశన

(ఉబ్బసములకు కారక
ములకు, బలమునకు
ముఖ్యము.)

ఉబ్బసము దగ్గులను, క్షయ దగ్గులను, సామాన్యపు పొడిదగ్గులను, ఊపిరితిత్తుల పదేశమును కఫము బాగా స్రవింపజేయుచుండుటను, నివర్తి జేయును. గుండె కాయకు, ఊపిరితిత్తులకు, బలమును కలిగించును. క్షయరోగుల కసమానపుష్టిని, శరీరమునకు శక్తిని కలిగించును. బాలురును వృద్ధులును గూడ సేవించదగును. బలమునకు దీనికోను చేయునా ఆసవ్యముతేక వేయి రెట్లెక్కువ పనిజేయును. ఉబ్బసము వగైరాలను రానియ్యదు.

టిన్ను 1-కి రు 3—0—0.
ప్యాకింగు పోస్టేజి ప్రత్యేకము.
క్యాటలాగు ఉచితము.

(శు)

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

41, ఆచారప్పన్ వీధి, జి. టి. మదరాసు.

తంతివిలాసము:
పండిట్ - మదరాసు.
అన్ని చోట్లను ఏజంట్లు కావలెను.

అశ్వగంధాదిలేహ్యము

అశ్వగంధాదిలేహ్యము చిరకాలమునుంచి శరీరములో జీర్ణించిన చిట్లఫిరంగిరోగము (సవాయి)ను పోగొట్టును.

అశ్వగంధాదిలేహ్యము:- బలము కలిగించును. జఠరదీప్తి నిచ్చును. కృశించిన వారలకు మంచిది.

అశ్వగంధాదిలేహ్యము :- వాతపుపోట్లు, అను వాతనొప్పులును పోగొట్టును.

అశ్వగంధాదిలేహ్యము:-నరములకు పటుత్వమును యిచ్చును. ధాతువృద్ధిచేయును.

10 తులముల వెల రూ 1
40 ,, వెల రూ 3

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి
బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.
మేనేజింగు డైరెక్టరు,
ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)
19, హారిస్ రోడ్డు,
మౌంటురోడ్ - మదరాసు.
(శుక్ర)

"కత్తికట్లు"

పెద్దకత్తి గల్గి గజము పొడుగు గలవి. సాగనైనవి.
1-కి రూ 4—8—0.
డజను కొనువారికి 1టి ఉచితము పోస్టేజీఖర్చులువేరే.
వలయువారు ఆర్డరుతో ఒకరూపాయి
అడ్వాన్సు పంపవలెను. బి. వెంకటేశ్వర్లు అండు కో,
కట్లర్సు అండ్ లాక్ మేకర్సు etc.
పెద్దాపురం, (గోదావరిజిల్లా)
టెలిగ్రాఫిక్ అడ్రెసు:"ఇండస్ట్రీసు" పెద్దాపురం.

☞ కొలది ప్రతులు మాత్రమే నిలవయున్నవి.
వలయువారు త్వరపడుడు.

శ్రీ గాంధి మహాత్ముని

ఆరోగ్యదర్శని

ప్రతి 1-కి వెల రూ. 0-12-0, వి. పి. గా రూ. 1-2-0.
సేతు బ్రదర్సు, మైలాపూరు, మద్రాసు.

ముఖ్యగమనింపు.

1920 వ సంవత్సరం ఆగస్టునెల మొదటి తేది నుండి అన్ని ధరలు మార్చబడినవి.

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.,
Elphinstone Road,
BOMBAY.

ఇప్పటి కాలము ననుసరించి మిక్కిలి నమ్మకముగాను, గట్టిగ గుణము నిచ్చునట్లును ఆయుర్వేద ఔషధములను తయారు చేయుచున్నారు.

హిందూదేశమందు జరిగిన ఆయుర్వేద వస్తు ప్రదర్శనము లన్నిటిలో బంగారు పతకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నారు.

పై కంపెనీ మందులకు వ్రాసినచో ధరలపట్టి పంపబడును.

జాండూ ఫర్మస్యూటికల్ వర్క్సు

ఆయుర్వేద యౌషధములు చేయువారు

(838) బొంబాయి నెం 12.

ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రియల్ ట్రేడింగు కంపెనీ,
సోల్ ఏజంట్లు, కాకినాడ.

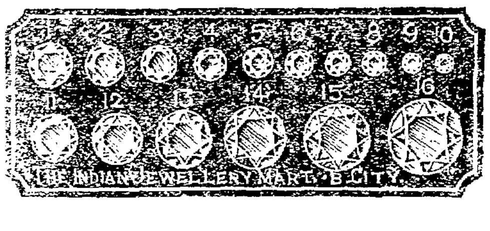

వర్ణము బాగ వుండే యింటేషన్ కుచ్చి కెంపును, చక్రసాణ పట్టెకెంపులు నిండా తక్కువ వెలకు దొరకును.

సరకు కొంచెముగా నున్నది, ఇంతలోనే వెల జాస్తి చేయుపోవుదుము. కాబట్టి వలయువారు త్వరలో ఆర్డరు పంపవలయును.

నెం 1 సైజు నుండి 11 సైజు లన్నియు					పట్టె కెంపుల వెల.	కుచ్చి కెంపుల వెల.
2	చేరిన	కెంపులు	క్యారట్టు	1-కి	0-18-0	0-18-0
4	,	3	,,	,,	1-0-0	0-13-6
	,,	5	,,	,,	1-0-6	0-14-0
6	,,	7	,,	,,	1-8-0	0-15-0
8	,,	10	,,	,,	1-4-0	1-0-0
12	,,	16	,,	,,	0-18-0	0-18-0

ఇండియన్ జ్యూవెలరి మార్టు,

పోస్టుబాక్సు నెం 40, బెంగుళూరు సిటి.

మిక్కిలి వున్న దేశమగు యిండియా దేశమందు మెదడునకు చలువ గలుగుటకును మాంద్యము వదలుటకును జ్ఞాపకశక్తి హెచ్చుటకును తలవెంట్రుకలు వరిష్కృతముగ నిగనిగలాడుచుండుటకును ప్రతి స్త్రీయును ప్రతిపురుషుడును ముఖ్యముగా

కామినియా ఆయిలు (రిజష్టర్డు)

తలవెంట్రుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి దానిని బాగుగా పెంచుటకు తగిన శక్తిగల తలనూనె యుండు కలవు. చుండును పోగొట్టును. శిరోజములకు పట్టువంటి మెత్తదనము నిచ్చును. మెదడునకు చాలచల్లదనమును కలిగించును. పని మెండగుటవలన కండ్లకు కలుగు మాలిన్యమును పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును.

కామినియా ఆయిలు తలనూనె అన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. స్త్రీలకును పురుషులకును, పెద్దకుండికి మనోహరకారము మెనరించినది.

నేడు దీని నుపయోగించిచూడుడు.

వెల ఒకబుడ్డి 1-0-0 వి. పి. చార్జి 0-6-0 అణాలు.
మూడుబుడ్లు 2-10-0 వి. పి. చార్జి రు 0-12-0 అణాలు

సోల్ ఏజెంట్లు. వి. పి. వసియూర్దరు కమీషను రు 0-3-0 ప్రత్యేకము.

ఆంగ్లోయిండియను డ్రగ్ అండు కెమికలు కంపెనీ.

D 126 W 100. 155 జుమ్మామసీదు, బొంబాయి.

DUNCAN STRATTON & Co.

డన్కన్ స్ట్రాటన్ అండు కో.

(2412)

ఎంజనీర్లు, మెషినరి ఇంపోర్టర్లు. 9 మెయిన్ వీధి, బొంబాయి.

పొడవు 10 అడుగులు మొదలు 24 అడుగుల వర కుండును — డయామీటరు 4 అ. 4. మొదలు 6 అ. 6 అం. వరకు యుండును. స్టీంవర్కింగు ప్రెషరు 80 పౌనులు మొదలు 180 పౌనుల వర కుండును.

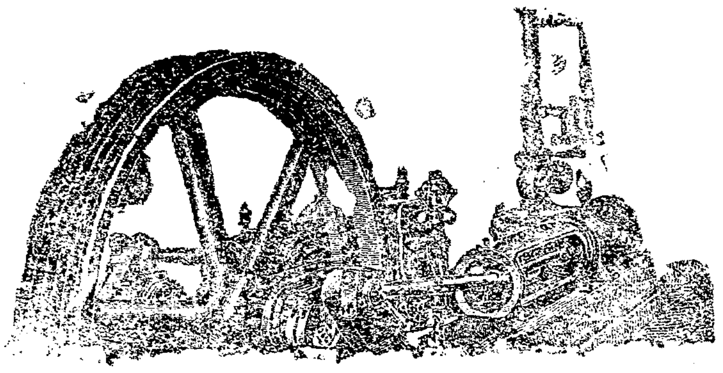

హైక్లాసు స్టీల్ కార్నిష్ బాయిలర్లు.

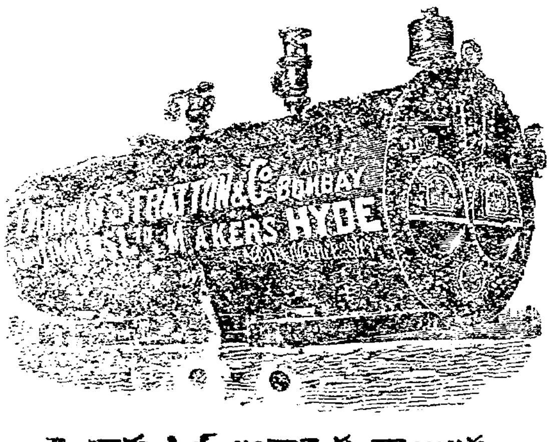

హైక్లాసు స్టీల్ లంకాషైరు బాయిలర్లు.
పొడవు 20 అ॥ మొదలు 32 అ॥ వరకుండును.

పొడవు మొదలు 6 అ॥ మొదలు 8 అ॥ 6 అం వరకుండును. స్టీమువర్కింగు ప్రెషరు 100 పౌ॥ మొదలు 250 పౌ॥ వరకుండును.

ఈ క్రింద తెలుపబడిన వాటిని సప్లయి చేయుదుము.

దూది జిన్నింగు మెషినరీ, వాటిసామానులు
దూది ప్రెస్సింగు మెషినరీ
దూది స్పిన్నింగు మెషినరీ
దూది నేవింగు మెషినరీ
అన్నిరకముల స్టీము ఎంజన్లు
అన్నిరకముల స్టీము బాయిలర్లు
రోలర్ ఫ్లవర్ మిల్లింగు మెషనరీ
నూనె మిల్లు మెషనరీ
మంచుగడ్డచేయు మెషినరీ
వడ్లు బియ్యముచేయు మెషినరీ వాటి సామానులు
అన్నిరకముల పంపింగు మెషినరులు
నాగళ్లు, వ్యవసాయ సంబంధమైన కొరముట్లు
కిరసన్ నూనె కురుడు ఆయిల్ ఎంజన్లు
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు (ప్లాంటు) కొరముట్లు
లేతులు వర్కుషాపు కొరముట్లు
స్టీలు షాప్టింగ్లు, కప్లింగులు, పెడెస్టల్సు
కాట్ బరన్ అండు కాస్టు బరన్ పుల్లీలు.
వగయిరా అన్నిరకముల సామానులు.

సైడ్ బైసైడ్ కాంపౌండు 'హిందూస్థాని' ఎంజనులు.
(గ్రాస్ కమాస్త్రు మొనగుండి ఫోటో తీయబడినది.)
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజనులు కూడ గలవు.

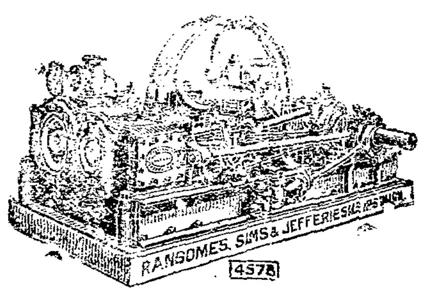

హైస్పీడు కాంపౌండు ఎంజనులు.

వర్టికల్ బాయిలర్లు.

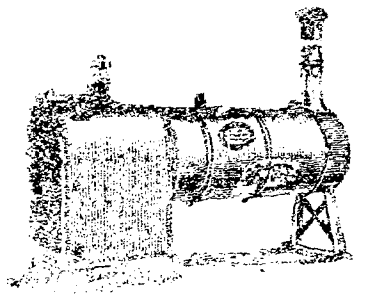

లోకో మల్టిట్యూబలర్ బాయిలర్లు.
స్టీమువర్కింగుప్రెషరు 80 పౌనులు మొదలు 100 పౌ॥ 120 పౌ॥ 150 పౌ॥ వరకుండును.

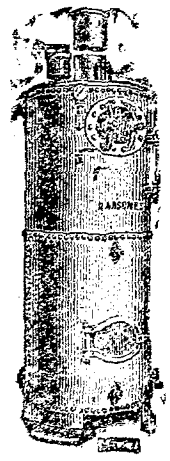

స్టీము వర్కింగు ప్రెషరు 80 పౌనులు మొదలు 100 పౌనులు వరకుండును.

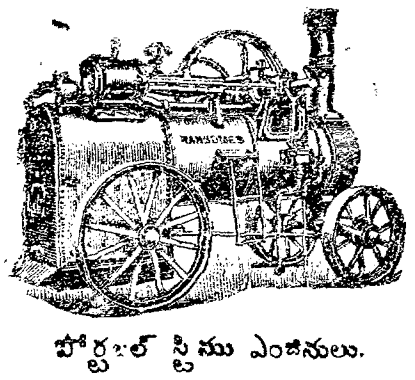

పోర్టబుల్ స్టీము ఎంజనులు.
సింపిల్" సింగిల్, డబుల్ సిలిండర్లు గలవి.
స్టీము ప్రెషరు 120 పౌనులు గలవి.
కాంపౌండు— హై, లో ప్రెషర్ సిలిండర్లు.
స్టీము ప్రెషరు 150 పౌనులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలోయుండు డన్కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీకైనను లేక

బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్సు ఇంపోర్టింగు కంపెనీ ప్రొప్రైటరు గారైన

మానేపల్లి బాపనయ్యాగారికైనను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్నినొప్పులకు దివ్యామృతము.

దగ్గు, శైత్యము, పడిశము, రొమ్ముపడిశము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు, బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యామృతము.

చక్కని డబ్బిలో నరి వెల రూ॥ 0—10—0; డజను 1-8 రూ॥ 5—12—0. పోష్టుఖర్చులు వేరు.

అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫ్రెరి రోడ్డు, బొంబాయి, 6, తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

Printed and Publesed By K. Nageswara Rao at the Andhra Patrika Press, 7, Thambu Chetty St. MADRAS.